

Gazi'nin Kıbrıslı Kahramanlarına Armağan

**KIBRIS TÜRKLERİNİN
VARLIK MÜCADELESİ**

K A R M A S E R G İ S İ

23 Aralık 2019, Lefkoşa/KKTC

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE 23 Aralık 2019, Lefkoşa/KKTC

Proje Yürütme Kurulu / Project Steering Committee:

Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu KURU

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi/TÜRKİYE

Prof.Dr. Ali Efdal ÖZKUL

Yakın Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı ve
Kıbrıs Türk Milli Tarih Müzesi Yönetim Kurulu Kurucu Başkanı/KKTC

Prof.Erdal AYGENÇ Yakın Doğu Üniversitesi Güzel Sanatlar
ve Tasarım Fakültesi Dekanı/KKTC

Doç.Dr. Meltem Demirci KATIRANCI

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi,
Türk Sanatı Topluluğu Akademik Danışmanı/TÜRKİYE

Doç.Dr. Bülent SALDERAY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi,
Temel Sanatlar Bölümü Öğretim Üyesi/TÜRKİYE

Feridun IŞIMAN - Sanatçı/KKTC

Katalog Tasarımı / Catalogue Design: Öğr.Gör. VeySEL ŞAYLI

Kapak Tasarımı / Cover Design: Eda Nur AKÇA

Çeviriler /Translate: Arş.Gör. Leman DEMİRBAŞ

Bu Kitap, Gazi Üniversitesi ve Yakın Doğu Üniversitesi arasında düzenlenlenen protokol kapsamında Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin Sanattaki İzleri Projesi için 1000 adet basılmıştır.

SANATÇILAR / ARTISTS

ABBAS KETİZMEN
ADEM ÖCAL
ALAYBEY KAROĞLU
ALİ ERTUĞRUL KÜPELİ
ANIL ERTOK ATMACA
ARİF AZİZ
ATANAS KARAÇOBAN
ATTİLA DÖL
AYBİGE DEMİRCİ ŞENKAL
AYCEL DERYA TANAY ÖZTÜRK
AYDIN ZOR
AYFER UZ
AYSUN ALTUNÖZ
AZİMET KARAMAN
BİRSEN ÇEKEN
BURÇİN ERDİ
BÜLENT SALDERAY
BÜNYAMİN BALAMİR
CANAN DELİDUMAN
ÇAĞATAY AKENGİN
DİLEK OĞUZOĞLU
ECE NUR DEMİR YILMAZ
EKİN KAKAN
FATİH BAŞBUĞ
FERİDUN IŞIMAN
GONCA YAYAN
GÜLER AKALAN
GÜLTEKİN AKENGİN
GÜZİN AYRANCIOĞLU
HAMİ ONUR BİNGÖL
HAMİDE VURAL

HANDE BOLU SERT
HASAN PEKMEZCİ
HASAN SELÇUK BİCAN
HATİCE BAHATTİN CEYLAN
HURİYE ÇELİKCAN
HÜDA SAYIN YÜCEL
HÜLYA KAROĞLU
HÜSEYİN ELMAS
HÜSEYİN UYSAL
İBRAHİM ÇOBAN
İBRAHİM GÖKHAN CEYLAN
İSA ELİRİ
İSENBİKE ASENA GÜLENSOY
İSMAİL ARSLAN
MEHMET ÖZKARTAL
MEHMET SAĞ
MEHTAP BİNGÖL
MELİHA YILMAZ
MELTEM KATIRANCI
MUNA SİLAV
MURAT ASLAN
MURAT GÜRBÜZ
MURAT YILMAZ
MUSTAFA CEMİL TURHAL
MUTLUHAN TAŞ
NAİLE ÇEVİK
NURAN SAY
NURETTİN ŞAHİN
OĞUZ YURTTADUR
ORHAN DOĞRU
OSMAN ÇAYDERE

ÖZLEM YENİGÜL CAN
ÖZLEM SOMUNCU
PELİN ÖZGÖÇEN
RAİF KALYONCU
RAMAZAN CAN
REYHAN GEMALMAYAN
SELDA PEHLİVANLI
SEMİH BÜYÜKKOL
SEMRA ÇEVİK
SERAP BUYURGAN
SERKAN İLDEN
SEVGİ ÇAL
ŞÜKRAN PEKMEZCİ
TEOMAN ÇIĞŞAR
UĞUR ATAN
UĞUR YILMAZ
UMUT DEMİREL
VEYSEL ŞAYLİ
YASEMİN TÜMER
YAVUZ KAAN KONUK
YETKİN YAĞCI
YILMAZ ÇIRACIOĞLU
ZELİHA KAYAHAN
ZEYNEP GÖNÜLAY ÇALIMLI
ZEYNEP PEHLİVAN
ZUHAL ARDA
ZUHAL BAŞBUĞ

SUNUŞ

Prof.Dr. İbrahim USLAN *Gazi Üniversitesi Rektörü*

Adını Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten alan ve onun isteği ile kurulan Gazi Üniversitesinin 1926 yılından günümüze verdiği mezunları arasında çok sayıda Kıbrıs Türkleri de bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu köklü eğitim kurumunun yine mezunları arasında vatanın bölünmezliği, Türk Milletinin birliği ve varlığı uğruna can vermiş Kıbrıslı Şehitleri de vardır: **Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sıtkı** Gazi Üniversitesinin Kıbrıs Türklerinin varlık mücadelesinde yer almış Kıbrıslı kahramanlarıdır. Gazi Üniversitesi mezunlarından Malatya doğumlu Kemal Özalper de öğretmen olarak görev yaptığı Kıbrıs'ta Türk Mukavemet Teşkilatına destek için bomba yapımı sırasında şehit olmuştur.

Bütün Türk Dünyası için, Anavatan Türkiye için önemli bir yere sahip olan Kıbrıs'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin taşıdığı anlam Gazi Üniversitesinde mezun şehitleri ile daha da güçlü bir bağ oluşturmaktadır.

Bu nedenle Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı "**Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin Sanattaki İzleri**" konulu Proje kapsamında Kıbrıs Türklerinin Milli Tarihini anlatan eserlerin hazırlanmasını sağlayarak bu eserlerin Yakın Doğu Üniversitesi Kıbrıs Türk Milli Tarih Müzesine armağan edilmesini sağlamıştır. Hazırlanan bu katalog Kıbrıs Türklerinin yaşadığı tarihi gerçekleri görsel sanatlarla anlatmaktadır.

Yakın Doğu Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinin bu projede emeği geçen öğretim elemanlarına ve eserleriyle katkıda bulunan değerli sanatçılarımıza teşekkür ediyorum.

PREFACE

Gazi University which took its name from Gazi Mustafa Kemal Atatürk and founded upon his request has many graduates of Turkish Cypriots from its foundation in 1926 to today. Among the graduates of such a well-established educational institution of the Republic of Turkey are Cyprus Martyrs who lost their lives for the unity and presence of the Turkish people on the island: **Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sıtkı** are the Cypriot heroes of Gazi University who are involved in the struggle for existence of Turkish Cypriots. Kemal Özalper, born in Malatya, was also a graduate of Gazi University; he was killed during the construction of a bomb to support the Turkish Resistance Organization in Cyprus, where he worked as a teacher.

Turkish Republic of Northern Cyprus which has an important place for the Motherland Turkey and for all of the Turkish World constitutes even stronger ties with Gazi University and Turkey with its martyr alumni.

Therefore, within the scope of the project titled **"Traces of Struggle for Existence of the Turkish Cypriots in Art"**, and led by Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Art Education, art works are created based on Turkish Cypriot National History, and these works are donated to the Near East University, Turkish Cypriot National History Museum. This catalog represents the historical realities experienced by Turkish Cypriots through visual arts.

I would like to thank the members of the Near East University and Gazi University for their considerable efforts, and the artists for their invaluable contribution.

Prof.Dr. İbrahim USLAN
President of Gazi University

SUNUŞ

Prof.Dr. Ümit HASSAN
Yakın Doğu Üniversitesi Rektörü

Kıbrıs Türkünün tarihinden aldığı güçle oluşturduğu birikimin, oluşumun her evresinde çok özel bir toplumsal birliktelikten doğduğu izlenebilir. Bu hâl; değişik ülke, etnik bünye ve inanç mensûbiyeti içerisinde olan herkesin, bilgi ve adâlet duygusuna sahip olma koşuluyla kabûl edebileceği bir gerçeklik, şüphesiz.

6 Böyle bir kavrayış, 'Bugün' kendisini her beşerî alanda göstermektedir. San'at ve Eğitim'in önde geleceği her alanda.

Bu iki hayatî alanı mümkün kılan tarihî zemîn ise, fedakârlığı olağanlaştıran, inançtan kaynaklı hayat tarzı.

Değerlerin, en zor zamanlarda, âdeta indifâ ettiği günlerde o fedakârlıklar ortamındaki yücelme, şehidlik mertebesi olur.

Kıbrıs'ın Türkleri arasında kalblerde hep yaşayacak Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sıtkı Gazi Üniversitesi'nin yiğit şehidleri. Gazi Üniversitemizin me'zunu öğretmen Kemâl Özalper de Kıbrıs'ın Millî Mücadelesi'nde şehid olan Malatya'nın evlâdı, bir diğer kahraman.

Varlık mücadelesinin bu azîz evlâtları, "Hilâl uğruna batan güneş"ler için, -adı güzel- Gazi Üniversitesi diyelim.

Yakın Doğu Üniversitesi'nin Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzesi'ne, 'Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin San'attaki İzleri' hüviyetiyle mânevî değerleri ve san'at nitelikleri çok üst düzeydeki eserler olarak yansıtılmış bulunmaktadır.

Yakın Doğu Üniversitesi'nin, Kurucu Rektör Dr. Suat Günsel'in bizzat tasarladığı ve hemen tüm projeksiyonlarını gerçekleştirmiş olduğu üzere, Kıbrıs Mo-

dern San'at Müzesi bağlamında ve diğer bütün organizasyonlarla oluşturulmuş gerek resim, heykel, ve fotoğraf san'atları, gerekse belgeler bağlamında büyük bir varlığa sahip olduğu malûmdur. Şimdi bu konum, şehidler huzûrundaki bu birikimin mânevî boyuttaki doruğu, zamanın sınırlandırılmayacağı ve asla eskimeyecek bir vazife dönüşmüştür.

Bu vazifede, Gazi Üniversitemizin başta Değerli Rektörü Prof. Dr. İbrahim Uslan'ın bulunmuş olması, gerekliliklerin ve bu mânevî seferberliğin teminatı olmuştur.

Yakın Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Ali Efdal Özkul'un proje görevi ve her anlamda vaziyet etmesi sâyesinde, bu kutlu vazife zinciri oluşmuş bulunmaktadır.

Özellikle vurgulamak gerekir ki, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim İş Eğitimi me'zunlarının ağırlığını teşkil ettiği, ve tüm diğer katılımcıların oluşturduğu ortak bir çaba ve önemli bireysel katkılarla, bir araya getirilerek değerlendirilmiş olan değişik bilgi ve belgeler ışığında; akıl, gönül ve hissiyât yoluyla, bütün şehid, gazi ve kahramanlarının ebedî varlığının yansıtıldığı san'at eserleriyle başbaşayız. San'atsal ve bilimsel anlamdaki katılımcıları ve, tabî en önde, san'atçılarımızı şükrâniyetle selâmlıyoruz. Şüphesiz, teknik ustalıkların sahiplerine de gönülden teşekkür etmekteyiz.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nin değerli öğretim üyesi ve bu projenin mimarlarından Prof. Dr. Alev Çakmakoglu Kuru'nun katkılarını neticelendiren vâki ifâdeleriyle, eserlerin, "Kıbrıs Türklerinin Millî Mücadelesi ve ardından kurulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin değerlerini bilen nesillere ulaşması" dileğimiz ve andımız olmalıdır.

PREFACE

Prof.Dr. Ümit HASSAN
President of Near East University

It can be seen that the accumulation that the Turkish Cypriots have created with the power gained from its history, has risen from a very special national union at every stage of the formation.

In this case; Surely, this is a reality that anyone, who is a member of different countries, ethnic bodies and beliefs, can accept provided that they have the knowledge and sense of justice. Such an understanding reveals itself in every human field. In every field headed by Arts and Education. The historical background that makes these two vital fields possible is the lifestyle of faith that normalizes sacrifice. Values, in the most difficult times, almost in the days of self-sacrifice in the environment of exaltation, martyrdom becomes the rank of heroes.

Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sitki who will always live in the hearts of the Turks of Cyprus are the valiant martyrs of Gazi University. The teacher Kemâl Özalper, a graduate of Gazi University, is another heroic son of Malatya, who has fallen during the Turkish National Struggle. The glorious sons of the struggle of existence, "the fallen sons for the sake of the Crescent", let's call it Gazi University.

The exhibition titled "Traces of the Turkish Cypriot Existence Struggle in Art" consists of high-level works of spiritual values and artistic qualities in line with the context of the Turkish Cypriot National History Museum. It is acknowledged that Founding Rector of Near East University, Dr. Suat Günsel has personally designed and realized almost all projections, and as a result of this great effort, the Cyprus Museum of Modern Arts is now standing out as a great presence in the context of both painting, sculpture and photographic arts and documents created by all other organizations.

Now this position, the spiritual dimensions of this accumulation at the presence of martyrs, has turned into a duty that will never wear out or be limited in time. In this task, the existence of Gazi University, especially the existence of esteemed Rector. Prof. Dr. İbrahim Uslan was the guarantee of the necessities of this spiritual mobilization.

Dean of Faculty of Arts and Sciences of Near East University, Prof. Dr. Ali Efdal Özkul's dedication to this duty and mastery of the situation in every sense and stage, has also made this blessed chain of cooperation possible. It should be emphasized that, in the light of various information and documents which have been evaluated through the joint effort and individual contributions mostly of graduates of Department of Painting of Gazi Education Faculty, and all other participants through mind, heart, and emotion, we are now with the works of art that reflect the eternal existence of all martyrs, veterans, and heroes.

We hereby express our deepest gratitude to the participants and, of course, to our artists, for their artistic and scientific dedication. Of course, we also sincerely thank the masterminds of technical mastery of this project. Professor Alev Çakmakçoğlu Kuru of Gazi University Faculty of Gazi Education and one of the architects of this project, whose words should hereby be reminded; "The works should reach the generations who know the values of the Turkish Republic of Northern Cyprus and the values of the national struggle of Turkish Cypriots."

SUNUŞ

Prof.Dr. Ali Efdal ÖZKUL

Yakın Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı
Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzesi Yönetim Kurulu Kurucu Başkanı

8

Yakın Doğu Ailesi olarak bilime, sağlığa ve teknolojiye verdiğimiz önem kadar sanata ve müzeciliğe de önem vermekteyiz. İçlerinde bilim, teknoloji ve sanatı birleştirdiğimiz üç müzemiz (Kıbrıs Araba Müzesi, Modern Sanat Müzesi ile Kıbrıs Herbaryum ve Doğa Tarihi) Yakın Doğu Üniversitesi yerleşkesi içerisinde ziyaretçilerine bilim, teknoloji ve sanatla dolu zamanlar geçirmelerini sağlamaktadır. Yakın bir dönemde mevcut müzelerimize Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzesi, Denizcilik Müzesi, Bıçak ve Kılıç müzeleri gibi yenileri eklenecektir Yakın Doğu Üniversitesi olarak toplumun bilinçlenmesine öncülük ederken diğer taraftan da KKTC'nin de uluslararası platformlarda tanınmasını sağlamaya çalışmaktayız. Yapılan faaliyetler sonucunda Yakın Doğu Üniversitesi kadar KKTC de tüm detayları ile bilinmekte ve takip edilmektedir.

Girne ve Yakın Doğu Üniversiteleri üstlendikleri bilimsel misyonlara tarihi bir sorumluluk daha ekleyerek Kıbrıs Türk Halkı'nın tarihsel süreçte varoluşuna ve geleceğine ışık tutacak Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzesi'ni oluşturmuşlardır. Bu kapsamda sosyal ve beşerî bilimlerde çalışmalar yapan, alanında uzman 35 bilim insanından oluşturulan bilimsel akademik kurul Kıbrıs Türk Toplumu'nu kucaklayacak bir yapı ile çalışmalara başlamıştır. Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzesi Kıbrıs Türkü'nün milli tarih ve milli mücadelesinin gelecek kuşaklara aktararak yaşatılması bağlamında önemli bir miras olacaktır. Yakın Doğu Üniversitesi olarak bilime, sağlığa, teknolojiye ve sanata yaptığımız her yatırımın altında işte bu temel felsefe yer alıyor. Müzenin ana teması Kıbrıs Türkü'nün verdiği varoluş mücadelesini günümüzün en modern görsel ve işitsel olanaklarıyla anlatarak gençlerimizin geçmişlerini iyi bilerek geleceklerini şekillendirmeleri olacaktır. Ulusların varoluş ve uluslaşma sürecinde yaşadıkları mücadelelerin bir benzerini yaşamıştır Kıbrıs Türkü. Ancak ataları 445 yıl önce bu topraklara ayak basan, bu topraklarda kökleşen Kıbrıslı Türklerin ulusal tarihini, özgün tarih hikâyesini benzerlerinden ayırt eden çok önemli farklar da vardır. Kıbrıslı Türkler anavatan Anadolu'dan Kıbrıs'a geldikleri tarihten beri yüzlerce yıl boyunca köklerini, kültürel değerlerini, bir halkı halk, ulusu ulus

yapan tüm maddi ve manevi değerlerini koruyarak, sahiplenerek, bu uğurda ağır bedeller ödeyerek, tarihe mal olmuş mücadeleler vererek, mücadele mirasını nesilden nesile aktararak bugünlere kadar gelmişlerdir.

Kıbrıs Türk Millî Tarih Müzemizde Kıbrıs Türkü'nün tarihi 1570-71 Kıbrıs'ın fethiyle başlatılacaktır. İngiliz sömürge dönemi, Kıbrıs Cumhuriyeti'ne geçiş ve ana tema olan 1955'ten günümüze Millî Mücadele yılları yer alacaktır. Kıbrıs Türkü'nün adaya gelişinden bugüne görsel ve işitsel malzemelerin yer alacağı müzede o döneme ait giysi, silah, taşıt gibi malzeme yanında yine döneme ait önemli tarihsel belgeler ile söz konusu yılları anlatan plastik sanatlar alanında yapılmış eserler de sergilenecektir. Müzeyi gezenlerin özellikle de gençlerin, atalarının bu adada var olmak için verdiği zorlu mücadeleyi, özellikle yakın geçmişte daha iyi anlamalarını sağlayacak bir ortamda ilgiyle ve heyecanla gezecekleri bir müze oluşturmak hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda yapılan etkinliklere bir yenisini eklemek için Gazi Üniversitesi ile Yakın Doğu Üniversitesi işbirliği içerisinde 21-25 Aralık Millî Mücadele ve Şehitler Haftası nedeniyle Gazi'nin Kıbrıslı Kahramanlarına Armağan, Kıbrıs Türklerinin Varlık Mücadelesi Karma Sergisi'ni Gazi Üniversitesinde eğitim almış ve Kıbrıs Türklerinin varoluş mücadelesi sırasında şehit olmuş Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sıtkı ve Kemal Özalper anısına düzenliyoruz. Bu anlamlı sergide 88 sanatçı tarafından plastik sanatların çeşitli alanlarında hazırlanan birbirinden değerli 88 eser sergilenecektir. Böylece Kıbrıs Türkü'nün varoluş mücadelesinde hayatlarını kaybedenlerle minnet duygularımızı paylaşırken geleceğin mimarları olan Kıbrıs Türk gençliğine de geçmişi anlatmanın onur ve gururunu yaşayacağız. Bu anlamlı serginin hayata geçirilmesinde bizlere her türlü imkânı sağlayan Kurucu Rektörümüz Dr. Suat İ. Günsel ve Mütevelli Heyeti Başkanımız Prof. Dr. İrfan S. Günsel'e minnettarız. Ayrıca sergimizin hazırlanmasında emek sarf eden başta Prof. Dr. Alev Çakmakoglu Kuru olmak üzere tüm sanatçılarımıza ve emeği geçenlere teşekkürlerimi sunarım.

PREFACE

Prof.Dr. Ali Efdal ÖZKUL

Near East University Dean of Faculty of Arts and Sciences
Founding Chairman of the Executive Board of Turkish Cypriot National History Museum

As the Near East Family, we attach utmost importance to science, health, and technology as well as art and museology. Our three museums (Cyprus Car Museum, Cyprus Museum of Modern Arts and Cyprus Herbarium and Natural History Museum), within which we have combined science, technology and art, enable visitors to spend time in science, technology and art on the campus of Near East University. In the near future, new museums such as the Turkish Cypriot National History Museum, Maritime Museum, Knife and Sword Museum will be added to our existing museums. As Near East University, on the one hand, we are taking a pioneering role in raising awareness of society, on the other hand, we are trying to promote the recognition of the TRNC on international platforms. As a result of the activities carried out so far, Near East University is well recognized and carefully followed for its achievements in the TRNC.

Kyrenia and Near East Universities have added a historical responsibility to the scientific missions they have undertaken and founded the Turkish Cypriot National History Museum which will shed light on the existence and future of the Turkish Cypriot people throughout the historical process. In this context, the scientific academic committee consisting of 35 scientists and academicians working in social and human sciences and specialized in their fields started to work within a structure aim to embrace the historical values of the Turkish Cypriot Community. The Turkish Cypriot National History Museum will surely stand out as an important legacy in the context of transferring the national history and national struggle of the Turkish Cypriots to the next generations. It is this basic philosophy that lies under every investment we make in science, health, technology and art. The main theme of the museum will be to describe and depict the struggle of existence of the Turkish Cypriots through the most modern visual and auditory opportunities of our present-day and to shape the future of our young people by making them learn about past. The Turkish Cypriots have experienced a similar struggle of existence with the struggles of existence of other nations during their nationalization process. However, there are also very important differences that distinguish the national history of the Turkish Cypriots from others, whose ancestors stepped into these lands 445 years ago and rooted in these lands. Turkish Cypriots have preserved their roots, cultural values, all the material

and spiritual values that make a people a nation for hundreds of years by transferring them from generation to generation since the date they came from their homeland, Anatolia, to Cyprus.

The history of Turkish Cypriots in our Turkish Cypriot National History Museum will be started with the conquest of Cyprus in 1570-71. The sources related to the British Colonial Period, the transition to the Republic of Cyprus and the main theme of the National Struggle from 1955 to the present day will take place at the Museum. Artworks and materials such as clothing, weapons, vehicles of the period, as well as the important historical documents reflecting various periods and works made in the field of plastic arts covering a period starting from the arrival of the Turkish Cypriot to the island will be exhibited at the museum, and the museum will host visual and audio materials, too. The aim of the museum is to create a museum where visitors, especially young people, will visit with enthusiasm and enthusiasm in an environment that will enable them to better understand their ancestors' struggle to exist on this island, especially during the recent past.

In cooperation with Gazi University and the Near East University, a group exhibition titled "A gift to Cypriot Heroes of Gazi, Group Exhibition of Turkish Cypriots" will be held within the scope of the 21-25 December National Struggle and Commemoration of the Martyrs' event in order to reflect the stories of Turkish Cypriot martyrs Hüseyin Ruso, Mehmet Mustafa, Hüseyin Salih Bora, Turgut Sıtkı and Kemal Özalper who fell during the national existence struggle. In this meaningful exhibition, 88 valuable works prepared by 88 artists in various fields of plastic arts will be exhibited. With this meaningful exhibition, we will share our feelings of gratitude with those who lost their lives in the Turkish Cypriot struggle for existence, while experiencing the honour and pride of telling the past to the Turkish Cypriot youth, the architects of the future. We are grateful to Prof. Dr. İrfan S. Günsel, President of Board of Trustees of Near East University, and our Founding Rector Dr. Suat Günsel who provided us with every opportunity in the realization of this meaningful exhibition. In addition, I also would like to express my deepest gratitude to Prof. Dr. Alev Çakmakoğlu Kuru and all our artists for their efforts and dedication in the preparation of this exhibition.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN KIBRIS TÜRK MİLLİ TARİH MÜZESİNE ARMAĞAN

Prof.Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

10

Bu katalogta "Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin Sanattaki İzleri" konulu Proje kapsamında elde edilen eserler yer almaktadır. "Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin Sanattaki İzleri" konulu bu Proje için Kıbrıs Türk Milli Tarihini oluşturan önemli olaylar ve kahramanları ile ilgili yazılı belge ve fotoğraflar Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı mezunlarının ağırlığını teşkil ettiği sanatçılara bir davet mektubuyla gönderilerek, ellerine geçen bilgi ve belgeler ışığında duygularının sanat eserine dönüştürmeleri istenmiştir. Bu proje ile amacımız bağımsız bir devlete, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine kavuşmanın bedelini şehitleri, gazileri, kayıpları ve kahramanlarıyla ödeyen Kıbrıs Türklerinin yaşadığı tarihi olayları sanatın diliyle ifadelendirmek olmuştur.

Davet mektubu gönderdiğimiz 100 sanatçımızın Kıbrıs Türklerinin varlık mücadelelerini anlatan ve bu katalogta yer alan eserleri, çekilen acıların bir daha tekrarlanmaması adına gelecek nesillere ışık olması, dünya kamuoyu ile paylaşılması amacıyla Yakın Doğu Üniversitesi Kıbrıs Türk Milli Tarih Müzesine armağan edilmiştir.

Böylesine önemli milli bir konuya gösterdikleri ilgi ve değerli katkıları için sanatçılarımıza şükranlarımı sunuyorum. Bu projeyi başından itibaren destekleyen KKTC Ankara Büyükelçisi Kemal KÖPRÜLÜ'ye, Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçisi Ali Murat BAŞÇERİ'ye, Gazi Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. İbrahim USLAN'a, Yakın Doğu Üniversitesi Kurucu Rektörü Dr.Suat İ. GÜNSEL'e, Yakın Doğu Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.Ümit HASSAN'a, Yakın Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı ve Kıbrıs Türk Milli Tarih Müzesi Yönetim Kurulu Kurucu Başkanı Prof.Dr. Ali Efdal ÖZKUL'a teşekkürlerimizi su-

nuyoruz. Ayrıca bu projenin yürütme kurulunu teşkil eden Doç.Dr. Meltem KATIRANCI, Doç.Dr. Bülent SALDERAY, Feridun IŞIMAN'a, afiş ve katalog tasarımları için Öğr. Gör. Veysel ŞAYLI 'ya, katalog metinlerinin İngilizceye çevrilmesinde Araş.Gör. Leman DEMİRBAŞ'a emekleri için, değerli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu proje Kıbrıs Türklerinin Varlık Mücadelesi destanının aziz kahramanlarına minnettarlığımızın onlara duyduğumuz saygının ifadesi ve sonucudur.

"Kıbrıs Türkleri Varlık Mücadelesinin Sanattaki İzleri" konulu bu çalışmamız Kıbrıs Adasında Türk varlığı için şehit düşenlere ve Gazilerimize adanmıştır... Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti onların bizlere emanettir.

KKTC, Adaya getirilen barış ve huzur coğrafyasının vatan olarak çizilen parçasıdır. Türklerin üzerinde özgürce aldığı nefesinin, korkusuz çarpan kalbinin ve sonsuza kadar da var olacak devletin adıdır Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti...

A GIFT FROM GAZI UNIVERSITY TO CYPRUS: TURKISH NATIONAL HISTORY MUSEUM

Prof.Dr. Alev ÇEKMAKOĞLU KURU

**Gazi University Gazi Faculty of Education
Department of Fine Arts Education, Painting Teaching Programme**

This catalogue includes the artworks collected within the scope of the project titled "Traces of Struggle for Existence of the Turkish Cypriots in Art". For the project, written documents and photographs related to the important events and heroes forming the Turkish Cypriot National History were sent to the artists with an invitation letter, most of whom are graduates of Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Art Education, and in the light of these information and documents they were kindly requested to turn their emotions into works of art.

With this project, our aim is to artistically express the historical events experienced by the Turkish Cypriots who pay the cost of reaching an independent state, the Turkish Republic of Northern Cyprus with martyrs, veterans, losses and heroes.

The works of art that belong to these 100 artists whom we sent an invitation letter, represent the struggle for existence of the Turkish Cypriots. These works of art included in this catalog are donated to the Near East University, Cyprus Turkish National Museum of History in order to shed light on future generations, to ensure that the sufferings are never repeated, and to share this history with the world public.

I express my deepest gratitude to the dearest artists for their interest and valuable contribution to such a substantial national issue. I wish to express my thanks to Kemal KÖPRÜLÜ Ankara Ambassador of Turkish Republic of Northern Cyprus who supported this project from the beginning, to Ali Murat BAŞÇERİ Nicosia Ambassador of the Republic of Turkey, to Prof.Dr. İbrahim USLAN, President of the Gazi

University, to Dr.Suat İ. GÜNSEL the Founding President of Near East University, to Prof.Dr.Ümit HASSAN President of Near East University, to Prof. Dr. Ali Efdal ÖZKUL Dean of Faculty of Arts and Sciences and the Founding Chairman of the Executive Board of Cyprus Turkish National History Museum. Furthermore, I am grateful to Assoc. Prof. Dr. Bülent SALDERAY, Assoc. Prof. Dr. Meltem KATIRANCI, Assoc. Prof. Dr. Feridun İŞİMAN who represent the executive committee of this project, to Inst. Veysel ŞAYLI for his poster and catalogue designs, to Res. Assist. Leman DEMİRBAŞ for her valuable efforts and her translation of the texts into English.

This project is the expression of our gratitude to the cherished heroes of the epic struggle for the Turkish Cypriot Presence and a result of our deepest respect for them.

This study titled "Traces of Struggle for Existence of the Turkish Cypriots in Art" is dedicated to the martyrs and veterans fighting for the Turkish presence on the island of Cyprus... The Turkish Republic of Northern Cyprus is entrusted to us by them.

TRNC as a homeland is part of the geography of peace and tranquility brought to the island.

The Turkish Republic of Northern Cyprus is the name of the breath that the Turks freely take, of the heart that beats fearlessly, and of the state that will exist forever...

Kıbrıs Türklerinin Lideri; Dr. FAZIL KÜÇÜK

12

Dr. Fazıl Küçük 14 Mart 1906 tarihinde Lefkoşa kazasına bağlı Ortaköy'de dünyaya geldi. İlkokul eğitimini Haydarpaşa'da bulunan ve müdürünün adından ötürü, "Tarakçı Mektebi" olarak bilinen okulda alan Dr. Fazıl KÜÇÜK, Rüştüye'den (ortaokul) sonra Lise seviyesindeki İdadiyi bitirmesine iki yıl kala öğrenimini yarıda keserek geriye kalan kısmını 1926 yılında İstanbul Özel İstiklal Lisesi'nde tamamladı.

İstanbul Dar-ül Fünun Tıp Fakültesinde başladığı Tıp eğitimini önce Fransa ve daha sonra İsviçre'ye giderek Lozan Üniversitesi'nde tamamladı. Lozan kliniklerinde ihtisas görerek dâhiliye uzmanı oldu.

1937 yılı Mayıs ayında Kıbrıs'a dönen ve Lefkoşa'da serbest hekim olarak çalışmaya başlayan Dr. Fazıl KÜÇÜK 'ün, aktif siyasi hayata atılması, her ne kadar adaya döndüğü 1937 yılında başlarsa da, siyasi faaliyetleri daha gerilere 1931'e kadar uzanmaktadır. Henüz bir üniversite öğrencisi olduğu yıllarda başlattığı Türk eğitiminin İngiliz müdürler tarafından yönetilmesine karşı tutumunu Dr. Fazıl KÜÇÜK, bütün siyasi hayatı boyunca sürdürdü. Türk okulları ile Evkaf İdaresi'nin Türk halkına devredilmesi için, Sömürge Hükümeti'ni ikna etme çabalarında bulundu, mücadele etti.

1931 yılında Rumların isyanı sonrasında ara verilen belediye seçimleri 21 Mart 1943'te tekrar yapıldı. Muhaliflerine karşı büyük bir zafer kazanan Dr. Fazıl KÜÇÜK altı yıl Lefkoşa Belediye Meclis Üyesi olarak görev yaptı. Zamanın tek Türk gazetesi olan "SÖZ"de toplum sorunları hakkında kendi görüşlerini belirten birçok yazı yayınlayan Dr. Fazıl KÜÇÜK, 1941'de "SÖZ Gazetesi" yayını durdurduktan sonra Türk halkının haklarını savunmak, bunlar için mücadele etmek ve halkı bilinçlendirmek amacıyla 14 Mart 1942'de kendi gazetesi olan "HALKIN SESİ"ni yayınlamaya başladı.

18 Nisan 1943 tarihinde oluşturulan Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu (KATAK)'nın kurucuları arasında olan Dr Fazıl KÜÇÜK buradan ayrılarak 23 Nisan 1944'de Kıbrıs Milli Türk Halk Partisi'ni (KMT-HP) kurar. Birçok yerleşim yerinde şubeler açan bu Parti programındaki ana hedeflerden biri de adanın Yunanistan'a ilhakını (ENOSİS) önlemektir. Kıbrıs Milli Türk Halk Partisi, 23 Ekim 1949 tarihinde KATAK ile birleşerek Kıbrıs Milli Türk Birliği Partisi adı altında yeniden yapılanır. Dr. Fazıl KÜÇÜK, oyçokluğuyla bu yeni oluşumun da başına getirilir.

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri ile Rumlardan ayrı olarak meslek birliklerinin kurulmasını teşvik eden Dr. Küçük, Evkaf İdaresi'nin Türk halkına devredilmesini sağlamak amacıyla 29 Kasım 1948 tarihinde, bütün kasaba ve köylerden gelen halkın katıldığı büyük bir miting düzenler. Polislerle küçük bir çatışmanın yaşandığı bu miting, İngiliz Sömürge Hükümetine Türk halkının kendi meselelerine karışılmasına artık izin vermemeye azimli olduğunu anlatır. Dr. Fazıl KÜÇÜK'ün çabaları sayesinde Şeriye Mahkemeleri kaldırılarak, yerine Türk Aile Mahkemeleri kurulur, Müftülük makamı tekrar canlandırılır, İngiliz Sömürge Hükümeti, Türk Tali Okullarını ve Evkaf'ı Türk halkına devreder.

1950'li yıllarda İngilizlerin desteklediği Rumların "ENOSİS" taleplerine karşı mücadelesini hızlandıran Dr.Fazıl KÜÇÜK'ün kurduğu partinin ismi, 15 Ağustos 1955 tarihinde, "Kıbrıs Türk'tür Partisi" olarak değiştirilir. 1 Nisan 1955 tarihinde EOKA'nın Kıbrıs'ta kanlı terör eylemlerini başlatmasının ardından, Kıbrıs Türk halkının EOKA'ya karşı direnmek için Kıbrıs Türk Mukavemet Birliği (KITEMB) adlı örgütü Dr. Fazıl KÜÇÜK tarafından Rumların tehditlerine rağmen kurulur. 1955 yılı Eylül ayında ise dağıttığı bu örgüt yerine gizlice Volkan teşkilatını oluşturur. Yine 1955 yılında Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Dışişleri Bakanları

arasında yapılan üçlü konferansı izlemek üzere gittiği Londra'da Kıbrıslı Türkler tarafından 4 Eylül 1955'te düzenlenen ve 5 bin kişinin katıldığı Trafalgar Meydanı'ndaki büyük mitingde bir de konuşma yapar.

Dr. Fazıl KÜÇÜK, 1958 yılında Türkiye'nin her tarafında düzenlenen büyük mitinglerde, Kıbrıs Türklerinin varlık davasını anlatmak, konuşmalar yapmak üzere Türkiye'dedir. Onun anlatımlarının Kıbrıs Türklerinin Adadaki varlık mücadelelerinin Türkiye'de anlaşılmasına katkısı olmuştur. Aynı yılın Kasım ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yapılan Kıbrıs görüşmelerini izlemek üzere New York'ta bulunan Dr. Fazıl KÜÇÜK Kıbrıs Türk halkının tezini dünyaya tanıtmak amacıyla "HALKIN SESİ" gazetesini ayrıca İngilizce olarak da yayımlar. Dr. Fazıl KÜÇÜK, Zürih'te Türk ve Yunan başkanları arasında varılan anlaşma üzerine, 17 Şubat 1959'da Londra'da yapılan konferansta Kıbrıs Türk halkını temsil eder ve iki gün sonra varılan anlaşmayı halkı adına imzalar.

Artık Kıbrıs Cumhuriyeti kuruluş anlaşmalarına göre Cumhurbaşkanı Rum olurken, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ise Türk olacaktır. Kıbrıs Türk halkı O'nu bir kurtarıcı olarak gördüğünden 3 Aralık 1959'da rakipsiz olarak Kıbrıs'ın ilk Cumhurbaşkanı Yardımcısı olarak Dr.Fazıl KÜÇÜK'ü seçer.

1962 yılı Temmuz ayından Aralık ayına kadar kırsal bölgelerin sorunları konusunda uzman bir ekiple birlikte, bütün Türk köyleri ile bazı Rum köylerini ziyaret eden Dr. Fazıl KÜÇÜK ayrıntılı bir rapor hazırlayarak sorumlu hükümet makamlarına gönderir. Dr. Fazıl KÜÇÜK Rumların 21 Aralık 1963 tarihinde Türklere karşı başlattıkları saldırıların ardından oluşturulan Genel Komite'nin başkanlığını yapar. 27 Aralık 1967 tarihinde kurulan Geçici Kıbrıs Türk

Yönetimi'nde başkanlığa getirilen Dr. Fazıl KÜÇÜK, 18 Şubat 1973 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcılığından ayrılarak, yerini Rauf R. DENKTAŞ'a bırakır.

Dr. Fazıl KÜÇÜK yayınladığı "HALKIN SESİ"ni Kıbrıs Türkü'nün davasına bayrak yapmaya, 1980'li yılların başında rahatsızlansa da iki-üç yıl süren hastalık döneminde de HALKIN SESİ'nde makaleler yazıp çeşitli sorunlarla ilgili görüşlerini sunmaya devam eder. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasını büyük bir sevinçle yaşayan Dr. Fazıl KÜÇÜK, ölümünden önce verdiği son demecinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasını görmesi ile hayata yeniden kavuştuğunu vurgulamıştır.

Kıbrıs Türklerinin değerli lideri Dr. Fazıl KÜÇÜK, 15 Ocak 1984 tarihinde 78 yaşında hayata gözlerini yumdu. Lefkoşa'daki Anıttepe'ye geçici olarak gömülen Dr. Fazıl KÜÇÜK ebedi istirahatgahı olan Anıt Mezar inşaatının 1989 yılında tamamlanmasıyla büyük bir törenle buraya defnedildi.

Dr. Fazıl KÜÇÜK son nefesine kadar halkı için yaptığı unutulmaz mücadelesi, hizmetleri ile sadece Kıbrıs Türklerinin değil bütün Türk Dünyasının aklında kalbinde hafızasında sakladığı yaşatacağı gururudur

The Leader of Turkish Cypriots; Dr. FAZIL KÜÇÜK

Dr. Fazıl Küçük was born on March 14, 1906 in Ortaköy, Nicosia. He received his primary education in Haydarpasa in a school known as "Tarakçı Mektebi". After middle school, Fazıl KÜÇÜK left high school two years before its completion and continued his education at İstanbul İstiklal High School in 1926.

14

He started his medical education in Istanbul Dar-ül Fünun Faculty of Medicine and went to France and then Switzerland to complete his education in Lausanne University. He was specialized in Lausanne clinics and became an internal diseases specialist.

He returned to Cyprus in May 1937 and started to work as a freelance doctor in Nicosia. Although the initiation of Dr. Fazıl KÜÇÜK into active political life began in 1937, when he returned to the island, his political activities date back to 1931.

His attitude during his early years towards the management of Turkish education by British principals, continued throughout all his life. Dr. Fazıl KÜÇÜK continued throughout his political life. He made efforts to persuade the Colonial Government to fight the transfer of the Turkish schools and the Evkaf Administration to the Turkish people.

The municipal elections were interrupted after the Greek rebellion in 1931 and re-held on 21 March 1943. Dr. Fazıl KÜÇÜK, who won a great victory over his opponents served as a member of the Nicosia Municipal Council for six years. The only Turkish newspaper of the time, "SÖZ" published many articles stating his views on social problems. Dr. Fazıl KÜÇÜK started publishing his own newspaper "HALKIN SESİ" meaning Voice of the Public on March 14, 1942 in order to defend the rights of the Turkish people, to fight for them and to raise public awareness.

Dr. Fazıl KÜÇÜK was one of the founders of the Cyprus Island Turkish Minority Institution (KATAK), established on April 18, 1943. He left here to form the National Turkish Cypriot People's Party (KMTHP) on April 23, 1944. One of the main objectives of this Party program, which has opened branches in many settlements, is to prevent the annexation of the island to Greece (ENOSIS). On 23 October 1949, the National Turkish Cypriot People's Party was merged with KATAK and was restructured under the name of the Turkish Cypriot National Union. Dr. Fazıl KÜÇÜK, by the majority of votes was chosen as the head of this new formation.

He encouraged the establishment of Turkish Cypriot Workers' Associations and professional unions separate from the Greek Cypriots. He also organized a large rally on 29 November 1948 with the participation of people from all towns and villages in order to transfer Evkaf, that is the General Administration of Foundations to the Turkish people. This rally, in which there was a small clash with the police, tells the British Colonial Government that Turkish people is determined not to allow British interference in their own affairs. Thanks to the efforts of Dr. Fazıl KÜÇÜK, the Şeriye Religious Courts were abolished and the Turkish Family Courts were established instead, the Mufti Office was revived, the Turkish Secondary Schools and Evkaf were handed over to the Turkish people by the British Colonial Government.

The name of the party is changed to "Turkish Cyprus Party" on August 15, 1955, and Dr. Fazıl KÜÇÜK accelerated the struggle against the demands of "ENOSIS" by British-backed Greek Cypriots in the 1950s. After the EOKA launched bloody acts of terror in Cyprus on April 1, 1955, the Turkish Cypriot people's organization, the Turkish Cypriot Resistance Union (KITEMB), is founded to resist the EOKA by Dr. Fazıl KÜÇÜK despite the threats of the Greeks. In September 1955, instead of this organization, he secretly

formed the Volkan (volcano) organization. Again in 1955, he went London to watch the conference made among Turkey, Greece and the UK Foreign Ministers, and there he made a speech at a large rally in Trafalgar Square held by Turkish Cypriots on September 4, 1955 with the participation of 5 thousand people.

Dr. Fazıl Küçük was in Turkey in 1958, to make speeches about the Turkish presence in Cyprus in large rallies at every part of Turkey. His expression of situation in Cyprus contributed to the understanding of the struggle of existence on the island by Turkish people. He was in New York to watch the Cyprus talks at the United Nations General Assembly in November at the same year. Dr. Fazıl KÜÇÜK also published "HALKIN SESİ" newspaper in English in order to introduce the thesis of Turkish Cypriot people to the world. Dr. Fazıl KÜÇÜK, representing the Turkish Cypriot people at the conference held in London on February 17, 1959, upon the agreement reached between the Turkish and Greek presidents in Zurich and signed the agreement on behalf of the people two days later.

According to the founding agreements of the Republic of Cyprus, the President will be Greek and the Vice-President will be Turkish. Since the Turkish Cypriots saw him as a savior, Dr. Fazıl KÜÇÜK was chosen unrivalled as the first Vice President of Cyprus on 3 December 1959.

From July to December 1962, he visited all Turkish villages and some Greek villages with a team of experts to work on the problems of rural areas. Dr. Fazıl KÜÇÜK prepared a detailed report and sent to the responsible governmental authorities. Dr. Fazıl KÜÇÜK was also the chairman of the General Committee formed after the attacks of the Greeks against the Turks on 21 December 1963.

He was appointed as the chairman of the Provisional Turkish Cypriot Administration established on 27 December 1967. Dr. Fazıl KÜÇÜK left the Vice Presidency on 18 February 1973 and left his place to Rauf R. DENKTAŞ.

Dr. Fazıl KÜÇÜK continued to make "HALKIN SESİ" (the Voice of the Public) a representative for the case of Turkish Cypriots. Even though his health was deteriorated in the early 1980s, he still continued to write articles and presented his opinions on various problems during that period of illness that lasted for two-three years.

In his last statement before his death, Dr. Fazıl KÜÇÜK who lived a great joy for the Turkish Republic of Northern Cyprus, emphasized that he came to life again when he saw the establishment of the Turkish Republic of Northern Cyprus.

The esteemed leader of the Turkish Cypriots Dr. Fazıl KÜÇÜK passed away on January 15, 1984 at the age of 78. He was temporarily buried in Anittepe in Nicosia, and was carried to his eternal resting place with a great ceremony in 1989 when the construction of his monumental tomb was completed.

Dr. Fazıl KÜÇÜK became the source of pride for his unforgettable struggle and services dedicated to his people until his last breath, and he will always be remembered in the hearts of his people, not only by the Turkish Cypriots but by the whole Turkish world.

ABBAS KETİZMEN

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Destanını Yazan Lider; RAUF R. DENKTAŞ

18

Rauf R.DENKTAŞ, 27 Ocak 1924 tarihinde Kıbrıs'ın liman şehri Ba'f'da doğdu. 1,5 yaşındayken annesini kaybeden Rauf R. DENKTAŞ anneanesi ve babaannesini tarafından büyütüldü. 1930 yılında eğitim için İstanbul'a gönderilen DENKTAŞ Arnavutköy'de ilkokuldan liseye kadar eğitim veren Fevzi Ati Lisesi'nde yatılı okumaya başladı. Ortaokuldan sonra Kıbrıs'a döndü ve 1941 yılında Lefkoşa İngiliz Okulu'ndan mezun oldu.

Dr.Fazıl KÜÇÜK'ÜN Halkın Sesi gazetesinde yazılar yazmaya başlayan DENKTAŞ bir süre Mağusa'da tercümanlık, mahkemelerde memurluk ve İngiliz Okulu'nda öğretmenlik yaptı. 1944 yılında hukuk eğitimi için Lincoln's Inn'de okumak üzere Birleşik Krallık'a gitti. 1947 yılında mezun olarak adaya döndü ve avukatlığa başladı. Rauf R. DENKTAŞ 27 Kasım 1948 tarihinde Kıbrıs Türklerinin düzenlediği ilk mitingde Fazıl KÜÇÜK ile beraber hatiplik yaptığında 24 yaşındaydı.

1948 yılında Anayasa Konseyi üyeliğine getirilen Rauf DENKTAŞ 1949 yılında atandığı savcılık görevini ise 1958 yılına kadar sürdürdü. Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanlığına seçilen DENKTAŞ terörist bir hüviyete bürünen Enosisle mücadelede ve EOKA karşısında Kıbrıs Türklerinin direnişine yön vererek arkadaşlarıyla 1 Ağustos 1958 tarihinde Türk Mukavemet Teşkilatı'nı (TMT) kurdu.

1958 yılında Rum teröristlerin Türk köylerine saldırımları üzerine bu olayların infial yarattığı Türkler protesto mitingleri düzenlediler. Rum saldırıları üzerine Dr. Fazıl KÜÇÜK ile birlikte Ankara'ya Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü ZORLU ile görüşmeye

giden DENKTAŞ Adaya Türk askerinin gönderilmesi teklifini dile getirdi. 1959 Zürih ve Londra Antlaşmaları, 1960 Antlaşmaları ve Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nın hazırlanmasında çaba gösteren DENKTAŞ aynı yıl Türk Cemaat Meclisi üyeliği ve Türk Cemaati İcra Komitesi Başkanlığı'na seçildi. 16 Ağustos 1960 tarihinde artık 650 kişilik Türk Alayı Magusa Limanındaydı. 1963'de yaşanan "Kanlı Noel" olaylarından sonra temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya giden DENKTAŞ bir sandalla Kıbrıs'a geçerek Türk direnişini örgütlemeye başladı.

1964 Londra Konferansı sonrası ise Makarios tarafından istenmeyen adam ilan edilen DENKTAŞ'ın Kıbrıs'a girmesi yasaklandı. Gizlice Erenköy'e çıkarak savaşa katılan DENKTAŞ 1967 yılında adaya gizlice girerken tutuklandı. Yoğun girişimler sonucu Türkiye'ye iade edildi ve 1968 yılında adaya giriş yasağı kaldırılınca Kıbrıs'a döndü.

1970 seçimlerinde Türk Cemaat Meclisi Başkanlığı'na seçildi. 18 Şubat 1973 tarihinde Fazıl Küçük görevinden ayrılması üzerine Kıbrıs Cumhurbaşkanı Yardımcısı olan Rauf R. DENKTAŞ bu görevinden 28 Şubat 1973 tarihinde istifa etti ve aynı gün Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı seçildi. Kıbrıs Harekâtı'nın ardından ve 13 Şubat 1975 tarihinde Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin ilanından sonra devlet ve meclis başkanı görevlerini de yürüttü ve anayasa uyarınca 1976 yılında yapılan ilk genel seçimlerde devlet başkanlığına seçildi. 1981 yılında ikinci kez devlet başkanı oldu.

15 Kasım 1983 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanından sonra ise cumhurbaşkanlığı

ğına seçildi. 2004 yılında BM genel sekreteri Kofi Annan'ın Kıbrıs sorununun çözümü için hazırladığı iki toplumu iki kesimli tek devlet bünyesinde birleştirmek planına karşı çıkmasına rağmen yapılan referandumda Kıbrıslı Türkler tarafından kabul edilmesi onda derin üzüntü yarattı. Kıbrıslı Rumların reddetmesi üzerine bu plan hayata geçmedi. Rauf R. DENKTAŞ 17 Nisan 2005 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olmadı.

Siyasi yaşamının yanı sıra çok sayıda kitabın yazarı Rauf DENKTAŞ fotoğraf sanatı ile de ilgiliydi. Rauf DENKTAŞ, Halkın Sesi gazetesinde yazılar yazmakta ve ART isimli televizyon kanalında Pazartesi günleri Denktaş'ın Gündemi adlı, görüşlerini anlattığı programı sunmaktaydı.

8 Ocak gecesi organ yetmezliği teşhisi ile Yakın Doğu Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırılan Rauf DENKTAŞ, tedavi gördüğü hastanede 13 Ocak 2012 tarihinde 88 yaşında vefat etti. Vefatının ardından Türkiye ve KKTC'de ulusal yas ilan edildi. 17 Ocak 2012 günü, yapılan devlet töreniyle Lefkoşa'daki Cumhuriyet Parkı'nda defnedildi.

Rauf R.DENKTAŞ Kıbrıs Türklerine, Türk Milletine cesaretle, sevgiyle sonsuz bağlılıkla adanmış bir ömürdü... Unutulmayacak...

The Leader of the Epic of the Turkish Republic of Northern Cyprus: RAUF R. DENKTAŞ

20

Rauf R. DENKTAŞ was born on 27 January 1924 in Paphos, the port city of Cyprus. Rauf R. DENKTAŞ, who lost her mother at the age of 1.5, was raised by her maternal and paternal grandmothers. In 1930, DENKTAŞ was sent to Istanbul for education and attended boarding at Fevzi Ati High School, which provided education from primary school to high school in Arnavutköy. After secondary school he returned to Cyprus and graduated from the English School of Nicosia in 1941.

DENKTAS started to write articles for Dr. Fazıl KÜÇÜK's newspaper Halkın Sesi ("Voice of the People") and worked as a translator in Famagusta for a while. Then he worked as a civil servant in the courts and as a teacher at the British School. In 1944 he went to the United Kingdom to study law at Lincoln's Inn. After graduating in 1947, he returned to the island and became a lawyer. Rauf R. DENKTAŞ was 24 years old when he addressed the crowd with Fazıl KÜÇÜK at the first meeting of the Turkish Cypriots on 27 November 1948.

Rauf DENKTAŞ, who was appointed as a member of the Constitutional Council in 1948, served as a prosecutor between 1949-1958. Elected as the President of the Federation of Turkish Cypriot Institutions, DENKTAŞ established the Turkish Resistance Organization (TMT) on August 1, 1958 with his friends in the fight against Enosis, which took on a terrorist identity, and directed the resistance of the Turkish Cypriots against EOKA.

In 1958, when the Greek terrorists attacked the Turkish villages, the Turks, who were insulted by these events, organized protest rallies. Upon the Greek attacks together with Fazıl KÜÇÜK, DENKTAŞ

went to Ankara to talk to Foreign Minister Fatin Rüştü ZORLU and expressed the idea of sending Turkish soldiers to the island. Working in the preparation of the 1959 Zurich and London Treaties, the 1960 Treaties and the Constitution of the Republic of Cyprus, DENKTAŞ was elected as a member of the Turkish Community Assembly and the Chairman of the Turkish Community Executive Committee. On August 16, 1960, the Turkish regiment of 650 soldiers was in Magusa Harbor. After the 'Bloody Christmas' events in 1963, DENKTAŞ went to Ankara to make contacts and returned Cyprus on a boat to organize a Turkish resistance.

After the London Conference of 1964, Denktas was declared an unwanted man by Makarios and banned from entering Cyprus. DENKTAŞ, who secretly went to Erenköy and participated in the war, was arrested in 1967 while secretly entering the island. He was extradited to Turkey in 1968 as a result of intensive interventions, and returned to Cyprus when the ban on entry to the island was lifted.

He was elected as the President of the Turkish Community Assembly in the 1970 elections. When Fazıl Küçük resigned from his post on 18 February 1973, Rauf R. DENKTAŞ, who was Vice President of Cyprus, resigned from this position on 28 February 1973 and was elected as the President of the Turkish Cypriot Administration on the same day. After the Cyprus Operation and declaration of the Turkish Federated State of Cyprus on February 13, 1975, he also served as the head of state and parliament, and was elected president in the first general elections held in 1976 under the constitution. In 1981 he was elected as the president for a second time.

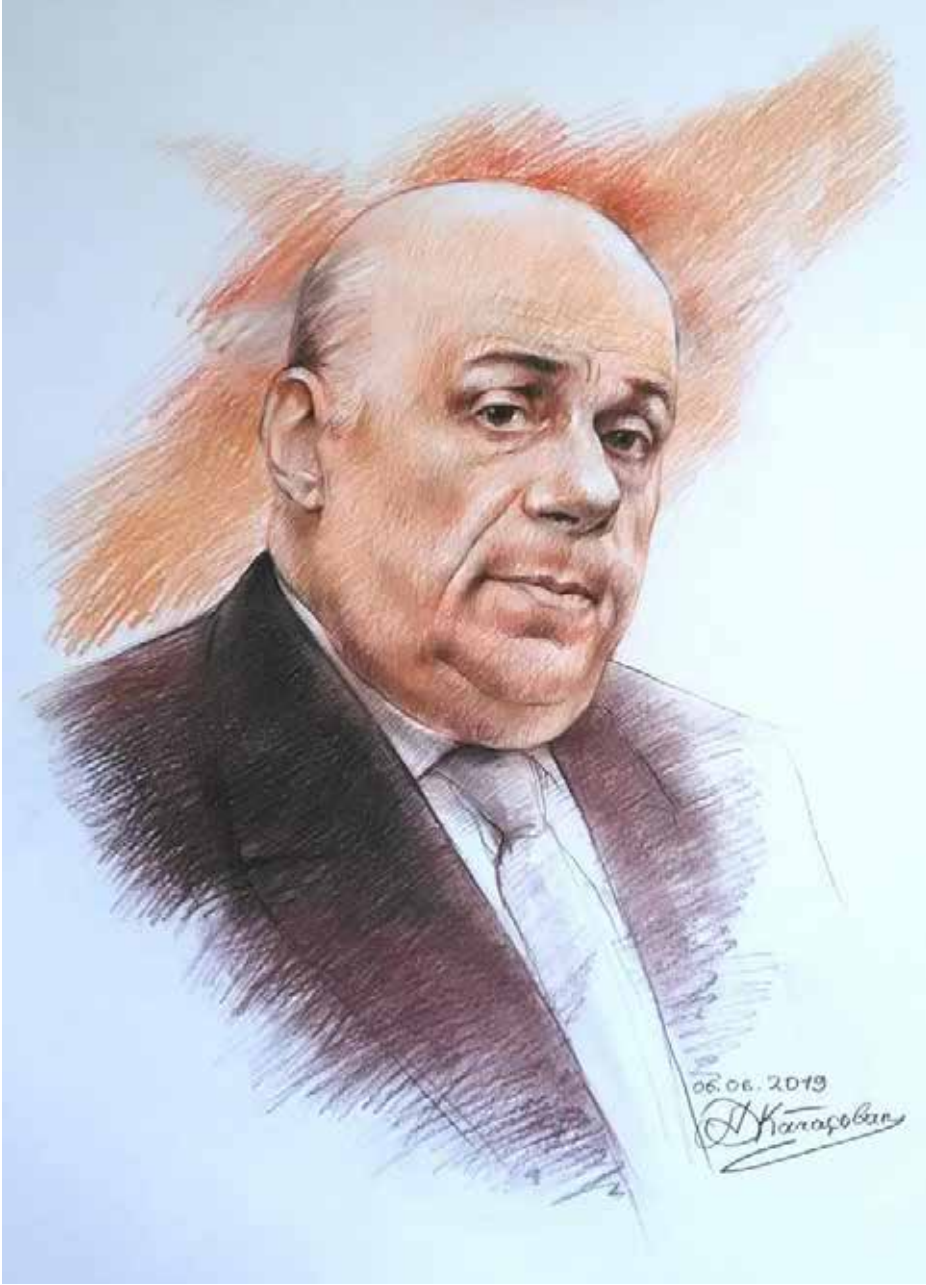
After the declaration of the Turkish Republic of Northern Cyprus on November 15, 1983, he was elected as the president. He opposed to the plan of the UN Secretary-General Kofi Annan to unite the two communities within a single state as a solution of the Cyprus problem, which was voted on by the two Cypriot communities in a referendum in 2004. The fact that the proposal was accepted by the Turkish Cypriots despite his opposition caused a deep sorrow for him. However, this plan was not implemented upon the refusal of Greek Cypriots. Rauf R. DENKTAŞ announced he would not be standing as a candidate in the Presidential elections held on 17 April 2005.

In addition to his political life, Rauf DENKTAŞ was the author of numerous books, and had an interest in photography. Rauf DENKTAŞ wrote articles for Halkın Sesi and presented a program called Denktaş's Agenda on Mondays on ART.

Rauf DENKTAŞ was taken to the Near East University Hospital with the diagnosis of organ failure on the night of January 8, and passed away on January 13, 2012 at the age of 88 in the hospital. Following his death, it was declared national mourning both in Turkey and the TRNC. On January 17, 2012, he was buried in Cumhuriyet Park in Nicosia with a state ceremony.

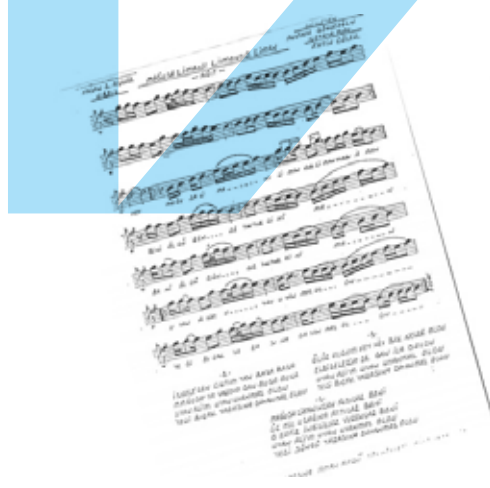
Rauf R.DENKTAŞ had a life dedicated to the Turkish Cypriots and the Turkish Nation with courage, love, and endless commitment... he will not be forgotten...

ATANAS KARAÇOBAN

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

MAĞUSA LİMANI AĞITI

ELEGY of MAĞUSA PORT

Kıbrıs'ın Mağusa şehrinde 1943 yılında İngiliz askerleri tarafından öldürülen Arap Ali için yakılan "Mağusa Limanı" ya da diğer adıyla "Arap Ali Ağıtı" bir Türk halk destanıdır. Bu türkünün hikâyesi o dönem İngiliz baskısı altında olan insanların çektiği zulmün de bir temsilcisidir.

"Famagusta Port" or "the lament for Ali the Arab" Turkish folk epic created for Ali the Arab who was killed by British soldiers in Famagusta, Cyprus in 1943 The story of this folk song is also a representative of the persecution suffered by people who were under British pressure at the time.

24

Mağusa limanı limandır liman (aman aman)
Beni öldürende yoktur din iman

*In Famagusta there is a port,
The one who kills me is lack of religion,*

Uyan Alim uyan
Uyanmaz oldun
Yedi bıçak yarasına
Dayanmaz oldun

*Wake up my Ali
Why do you still sleep?
Your wound of seven stabs
Is it unbearable?*

İskeleden çıktım yan basa basa (aman aman)
Mağusa'ya vardım gan kusa kusa

*I got off the pier limping
came to Famagusta grueling*

Uyan Alim uyan
Uyanmaz oldun
Yedi bıçak yarasına
Dayanmaz oldun

*Wake up my dear Ali wake up
Why do you still sleep?
Your wound of seven stabs
Is it unbearable?*

Ölür oldum hey hey bak neler oldu (aman aman)
Elbiselerim de gan ila doldu

*I've been dying, o, look around
I am stained with your blood*

Uyan Alim uyan
Uyanmaz oldun
Yedi bıçak yarasına
Dayanmaz oldun

*Wake up my dear Ali wake up
Why do you still sleep?
Your wound of seven stabs
Is it unbearable?*

Ma(ğ)usa Limanı'ndan aldılar beni (aman aman)
Üç mil uzağına attılar beni
Kafir İngilizler vurdular beni

*They picked me up from the Port of Famagusta
They threw me three miles away
Infidel British, o they shot me*

Uyan Alim uyan
Uyanmaz oldun
Yedi bıçak yarasına
Dayanmaz oldu

*Wake up my dear Ali wake up
Why do you still sleep?
Your wound of seven stabs
Is it unbearable?*

FERİDUN İŞİMAN

TÜRK MUKAVEMET TEŞKİLATI

26

Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) 23 Kasım 1957 akşamı Lefkoşa'da TC Kıbrıs Konsolosluğu görevlisi Mustafa Kemal TANRIVERDİ'nin evinde Rauf DENKTAŞ ve Dr. Burhan NALBANTOĞLU tarafından kuruldu. TMT'nin ilk bildirisi Türk Lisesi Öğrencileri tarafından çoğaltılarak 26 Kasım 1957 günü Kıbrıs'ın her tarafına ulaştırıldı ve Rum saldırılarına karşı Ada Türkleri TMT'ye destek olmaya ve teşkilatta yer almaya çağırıldı.

Ancak EOKA'ya karşı başarılı olabilmek için anavatan Türkiye'nin desteğini alınmalıydı. 2 Ocak 1958 tarihinde Rauf DENKTAŞ ve Dr. Fazıl KÜÇÜK birlikte Ankara'da bulundukları bir günde T.C. Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü ZORLU'yu bu konu ile ilgili olarak bilgilendirdiler. Fatin Rüştü ZORLU Kıbrıs davası ve Kıbrıs Türkleri ile ilgiliydi. Kıbrıs'ın öneminin farkında olan Fatin Rüştü ZORLU bu konu üzerinde yapılabilecekler hakkında çalışmaları için Genel Kurmay Başkanlığını bilgilendirdi.

Türkiye'de bir düşman işgaline karşı yapılacak direniş planlamayı amaçlayan "Özel Harp Dairesi"nin yeni kurulmakta olduğu bu yıllarda, 1958 yılı başlarında, Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Salih COŞKUN, Özel Harp Dairesi Başkanı Tümgeneral Daniş KARABELEN'i çağırarak Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü ZORLU'nun Kıbrıs'ta EOKA'ya karşı silahlı bir örgüt kurulup kurulamayacağını talebini iletir.

Tümgeneral KARABELEN Kore'de tanıyıp yanına aldığı Daire'nin Lojistik Şube Müdürü Binbaşı İsmail TANSU ile bu durumu görüşür ve Genelkurmay'a olumlu yanıt verilir. Binbaşı İsmail TANSU'nun üzerinde çalıştığı ve bir ülkenin kaybettiği toprakları düşmandan geri alması anlamında "Kıbrıs'ı İstirdat Projesi" (KİP) adını verdiği bu proje kabul görmüştür. Dört ay süren heyecanlı bekleyiş sona erer ve beklenen emir 1958 yılı Nisan ayında gelir. Binbaşı İs-

mail TANSU'ya projeyi gerçekleştirme görevi verilir. TANSU ise zaten emir gelmeden önce çalışmalarını tamamlamıştır.

Kısa sürede Türkiye'de biri Ankara Zir Köyü yakınında diğeri Antalya'da olmak üzere iki eğitim kampı kurulur. Kıbrıs Türk liderleri Dr. Fazıl KÜÇÜK ve Rauf DENKTAŞ dışında Ankara'daki Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Mehmet ERTUĞRULOĞLU'nun işbirliğinde kurulan Türk Mukavemet Teşkilatı'nın (TMT) karargâhı için derneğin Tuna Caddesi'ndeki binası tahsis edilir. Buraya Ada'yla haberleşmek için telsiz yerleştirilir.

Özel Harp Dairesinin kurulmasında Amerikalılarla birlikte çalışılmakta, Türk Mukavemet Teşkilatının kuruluş çalışmaları da aynı anda yürütülmektedir. Ne Amerikalıların, ne de başka ülke askeri yetkililerin haberleri olmadan tarihte eşine az rastlanır başarılı bir özel harp örgütlenmesi olarak nitelendirilen TMT örgütlenmesi gerçekleştirilir.

Türkiye Kıbrıs'a TMT'de görev alacak subaylarını öğretmen, müfettiş, din adamı gibi kimliklerle gönderir. TMT'nin liderliği "İş Bankası Müfettişi" kimliğiyle Kıbrıs'a giden "Bayraktar" unvanıyla Yarbay Rıza VURUŞKAN'a verilir, kod adı "Bozkurt"tur. Teşkilatta Ağrı: Dr. Fazıl KÜÇÜK, Toros: Rauf DENKTAŞ, Kurt: Mücahitler, Temizlik Kurdu: Eğitim Sorumlusu, Bereket Kurdu: Silah ikmalinde çalışanları ifade etmektedir.

Çok gizli yürütülen çalışmalar sonucu kurulan TMT'nin Kıbrıs'taki en üst düzey hücrelerini Yarbay Rıza VURUŞKAN, Dr. Fazıl KÜÇÜK, Rauf.R. DENKTAŞ ve NALBANTOĞLU oluşturur.

TMT'nin her bir hücresinde 3 ile 7 arasında mücahit görev alır. En önemli özelliği gizlilikleri olan Müca-

hitler yalnızca kendi hücrelerindekileri tanırlar. Liderleri VURUŞKANI bile tanımayan mücahitler Zir kampında eğitim gördükleri sırada onun karanlığın içinden sesini duymuş ancak yüzünü görmemişlerdir.

Bayraktar'a bağlı 10 sancaktarlık Lefkoşe, Mağosa, Larnaka, Limasol, Baf, Lefke, Erenköy, Yeşilirmak, Serdarlı ve Boğaz'da oluşturulur. Başında subay bulunan her sancakta, 500 ila bin 500 kişilik taburlar, taburlarda da 100-150 kişilik birlikler yer alır. 1958'in Ağustos ayında, Kıbrıs'tan Anamur'a Adadaki Rumlarla savaşmak için silah almak üzere kaçak olarak giden Vehbi MAHMUT, Asaf ELMAS ve Cevdet REMZİ adlarındaki üç genç TMT'ye gidecek silahların sevkiyatının başlangıcı olurlar."Arı Ekibi" diye adlandırılan bu grup, 16 Ağustos 1958 sabahı, 10 maki-nalı tabanca, 20 tabanca ve iki sandık mermi ile yola çıkar, Kıbrıs'a ulaştırırlar. Ada'ya silah ve cephane taşımak için iki kayıkla yapılan dokuz seferden birinde, fırtına çıkar, kayıklardan biri batar ve gençlerden ikisi şehit olur.

Silahları büyük bir gizlilikle Türkiye'den gönderilen Türkiye'deki kamplarda 25-30 kişilik gruplar halinde eğitilen gençler Ada'ya dönerek buradakilere gizli kimliklerle Ada'ya gönderilen subayların kontrolünde yürütülür. Türklere karşı her türlü vahşeti katliamı saldırıyı gerçekleştirmiş olan Rum terör örgütü EO-KA'nın aksine, TMT faaliyet gösterdiği süre boyunca hiçbir Rum köyüne saldırmamış, yalnızca Türk gençlerini eğitmiş, kendilerini savunmaları için gerekli silahları sağlamıştır.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs'a müdahale ettiği 20 Temmuz 1974 sabahına kadar Kıbrıs Türklerini canları pahasına savunan Türk Mukavemet Teşkilatı 1 Ağustos 1976'da Kıbrıs Türk Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı'na dönüştürülmüştür.

In the evening of November 23, 1957 in Nicosia, Turkish Resistance Organization (TRO) was founded by Dr. Burhan NALBANTOĞLU and Rauf DENKTAŞ, in the house of Mustafa Kemal TANRIVERDİ, Turkish Consulate of Cyprus. The first declaration of TRO was issued by Turkish High School Students and delivered to all parts of Cyprus on 26 November 1957. The Island Turks were invited to support TRO and take part in the organization against the Greek attacks.

However, the support of motherland Turkey was required in order to be successful against EOKA. On January 2, 1958, when they were both in Ankara Rauf DENKTAŞ and Dr. Fazıl KÜÇÜK informed Turkish Foreign Minister Fatin Rüştü ZORLU about this issue. Fatin Rüştü ZORLU was concerned with the Cyprus case and the Turkish Cypriots. Aware of the importance of Cyprus, Fatin Rüştü ZORLU informed the Chief of the General Staff to work on what can be done on this issue.

In the years when "Special Warfare Department" was being established for planning of resistance against a possible invasion in Turkey, in early 1958, Deputy Chief of General Staff Salih COŞKUN, called Chairman of the Special Warfare Department, Major General Danis KARABELEN and handed in the request of Foreign Minister Fatin Rüştü ZORLU on whether an armed organization against EOKA can be established in Cyprus.

Major General KARABELEN discussed the situation with Major İsmail TANSU, the Logistics Branch Manager of the Department, whom he met in Korea, and he responded positively to the General Staff. This project was accepted, on which Major İsmail TANSU was working and which he

called "Cyprus Restitution Project" (CRP) in the sense that a country would take back the lands lost from the enemy. The exciting wait for four months ended and the expected order arrived in April 1958. Major İsmail TANSU was assigned to carry out the project. TANSU had already completed its work before the order arrived.

Soon enough two training camps were established in Turkey, one in Ankara near Zir village, the other in Antalya. Apart from Turkish Cypriot leaders Dr. Fazıl KÜÇÜK and Rauf DENKTAŞ, the Turkish Resistance Organization (TRO) was established in cooperation with the President of the Cyprus Turkish Cultural Association in Ankara, Mehmet ERTUĞRULOĞLU, a building on Tuna street is allocated as headquarters. A radio is placed here to communicate with the Island.

While the Special Warfare Department is being established with the Americans, actions were taken for the establishment of Turkish Resistance Organization. TRO organization, which is considered as a special war organization rare in history, becomes a reality before the Americans or any military authority of another country hear about it.

Officers on duty for TRO are sent to Cyprus from Turkey with ids such as teachers, inspectors, religion officials. TRO's leadership is given to Lieutenant Colonel Rıza VURUŞKAN, known with the title of "Flag-bearer" who goes to Cyprus as the inspector of İş Bankası, his code name is Bozkurt (meaning grey wolf, and referring to the national symbol of the Turkish people in mythology). Within the organization "pain" refers to Dr. Fazıl KÜÇÜK, "Toros" to Rauf DENKTAŞ, "wolf" to fighters, "cleaning worm" to training officer, fruitfulness worm to the attendants of weapon supply.

TURKISH RESISTANCE ORGANIZATION

The core group of TRO which was established as a result of top secret activities is composed of Lieutenant Colonel Rıza VURUŞKAN, Dr. Fazıl KÜÇÜK, Rauf R. DENKTAŞ and NALBANTOĞLU.

There are between 3 and 7 fighters in each group of the TRO. The fighters, whose most important feature is their secrecy, recognize only those in their own cells. The fighters, who did not even know their leader VURUŞKAN heard his voice through the darkness when they were trained in the Zir camp, but did not see his face.

There were ten areas under the Flag-bearer in Nicosia, Famagusta, Larnaca, Limassol, Paphos, Lefke, Erenköy, Yeşilirmak, Serdarlı and Boğaz. There are battalions of 500 to 1500 people in each starboard with an officer at the head and units of 100-150 people in these battalions. In August 1958, Vehbi MAHMUT, Asaf ELMAS and Cevdet REMZİ, who fled from Cyprus to Anamur to buy weapons to fight the Greek Cypriots on the island, were the start of the shipment of weapons to TRO. On the morning of August 16, 1958, the group, called The Bee Team, set out with 10 machine guns, 20 pistols and two crate bullets and transport them to Cyprus. In one of the nine voyages with two boats to carry weapons and ammunition to the island, a storm rises, one of the boats sinks and two of the young people become martyrs.

Weapons are carried out in great secrecy by young people trained in camps in Turkey and returned to the island with secret identities. Unlike the Greek terrorist organization EOKA, which carried out all kinds of atrocities against the Turks, TMT did not

attack any Greek villages during its activity, but only trained Turkish youths and provided them with the necessary weapons to defend themselves.

The Turkish Resistance Organization defended the Turkish Cypriots at the expense of their own life until the morning of 20 July 1974 when the Turkish Armed Forces intervened in Cyprus, and it was transformed into the Turkish Cypriot Security Forces Command on 1 August 1976.

TÜRK MUKAVEMET TEŞKİLATI YEMİNİ

TURKISH RESISTANCE ORGANIZATION OATH

30

Kıbrıs Türkünün yaşayış ve hürriyetine, canına, malına ve her türlü anane ve mukaddesatına, her nereden ve kimden olursa olsun vaki olacak tecavüzlere karşı koymak için kendimi Türk Milletine adadım. Ölüm dahi olsa verilen her vazifeyi yapacağım. Bildiğim, gördüğüm, işittiğim ve bana emanet edilen her şeyi, canımdan aziz bilip, sonuna kadar muhafaza edeceğim. Gördüklerimi, işittiklerimi, hissettiklerimi ve bana emanet edilenleri, hiç kimseye ifşa etmeyeceğim. İfşaatin bir ihanet sayılacağını ve cezasının ölüm olacağını biliyorum.

Yukarıda sıralanan hususları harfiyen tatbik edeceğime, şerefim, namusum ve bütün mukaddesatım üzerine söz verir ant içerim.

I have dedicated myself to the Turkish Nation in order to resist the life and liberty of the Turkish Cypriot, his life, his possessions, and all kinds of maternal and sacred, and from all kinds of rape that will take place from wherever and from whom. I will do whatever duty is given, even in death. Everything I know, see, hear, and have been entrusted to me, I will know and cherish my soul, and keep it to the end. I will not disclose to anyone what I have seen, heard, felt and entrusted to me. I know that revelation is a betrayal and that the sentence is death.

I swear by my honor, dignity, and all my sacrifices that I will strictly apply the issues listed above.

MEHMET SAĞ

AYCEL DERYA TANAY ÖZTÜRK

FATİH BAŞBUĞ

HASAN SELÇUK BİCAN

34

Türklük Ateşi / Turkish Fire, 2019, Polyester, 74x74 cm

MURAT GÜRBÜZ

35

KIBRIS TÜRKLERİNİN ELMAS'I

Rum Komitacılar, Atina'da Makarios başkanlığında yaptıkları toplantılar sonucunda 2 Temmuz 1952 tarihinde "EOKA Terör Örgütü" nı temellendirmişlerdir.

36

Yunan hükümetinin talimatları doğrultusunda Kıbrıs'a gizli olarak silah, mühimmat ve teçhizat sevkiyatı başlatmışlar, 9 Kasım 1954 tarihinde, EOKA Terör Örgütü Lideri Grivas" adaya çıkmıştır.

1 Haziran 1955 tarihinde saldırıya uğrayan Kıbrıs Türkleri ENOSIS heveslisi EOKA terör örgütünün hedefindedir artık. Adadaki terörist EOKA üyesi Rumların silahlanmaları ve Türkleri yok etmeye yönelik saldırıları devam ederken 15 Kasım 1957 yılında Türk Mukavemet Teşkilatı kurulur. EOKA Rum saldırılarına karşı Türklerin de varlıklarını korumaları için gereklidir. Bir başka gerekli unsur da her türlü ağır silahlarla desteklenen Rum saldırılarına karşı Ada Türklerinin kendilerini savunabilmek amaçlı silaha ihtiyaçlarıdır. Bunun için de yardım alacakları tek yer Anavatan Türkiye'dir.

Türkiye'den Kıbrıs'a ilk silah sevkiyatını Erenköylü Vehbi Mahmutoglu, Asaf Elmas ve Cevdet Remzi adındaki bu üç gencin girişimleri gerçekleştirmiştir.

Daha sonra Vehbi Mahmutoglu, Asaf Elmas ve Cevdet Remzi dışında Lütfü Celül, Hikmet Rıdvan, Nevzat Nasır, Feridun Hamza, Bahattin Sarı, Hüseyin Hikmet ve Ahmet Celal'in de katıldığı bu gruba Arı Ekibi adı verilmiştir. Bereketçi de denilen Arı Ekibi'nin seferleri kayıklar ile devam eder. 19 Kasım 1958 tarihinde bir sevkiyat esnasında boğularak hayatını kaybeden Asaf Elmas ile Hikmet Rıdvan TMT'nin ilk deniz şehitleri olurlar.

Silah sevkiyatının devamı için daha sağlam ve güvenli bir tekneye ihtiyaç bulunmaktadır. Zamanın T.C. Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun talimatı ile 2 Ocak 1959 tarihinde yirmi beş tonluk bir tekne, yüz yirmi bin lira verilerek satın alınır.

Kıbrıs Türk Kültür Merkezi adına alınan bu tekneye Orhan Gazi adı verilir. Bu teknenin silah sevkiyatlarındaki kod adı ise "Elmas"tır. Kaptanı Reşat Yavuz, makinisti Oğuz Kotoğlu olan Tekne ilk başarılı silah sevkiyatını ancak dördüncü seferinde 24 Mart 1959'da gerçekleştirebilmiştir. Girne'nin doğusuna demirleyen Elmas'ın (bilinen diğer adı ile Deniz Gemisi) getirdiği silahların bulunduğu beş – altı valiz bir süre Rauf R. Denktaş'ın evinde, çocuklarının yataklarının altında saklanmıştır.

Elmas (Deniz) Gemisi'nin son seferi 17 Ekim 1959'da gerçekleşmiş, önemli miktarda cephane taşıdığı bu seferinde İngiliz devriyesine yakalanmış, Kaptan Yavuz gemiyi taşıdığı yük ile birlikte batırmak zorunda kalmıştır.

DIAMOND OF CYPRUS TURKS

As a result of the meetings held under the chairmanship of Makarios in Athens, the Greek Committers based the EOKA Terrorist Organization on 2 July 1952. In accordance with the instructions of the Greek government, they launched a secret shipment of weapons, ammunition and equipment to Cyprus. and on 9 November 1954, Grivas the leader of the EOKA Terrorist Organization came to the island.

The Turkish Cypriots who were attacked on June 1, 1955 are now targeted by EOKA terrorist organization, the ENOSİS enthusiasts. On 15 November 1957, the Turkish Resistance Organization was established, while the terrorist EOKA-member Greeks on the island continued armament as well as assaults to destroy the Turks. EOKA is necessary for the Turks to protect their assets against the Greek attacks. Another necessary element is the need of arms to defend the island Turks against the Greek attacks supported by all kinds of heavy weapons. Hence, the only place that will bring help is the motherland Turkey.

First shipment of arms to Cyprus from Turkey is held with ventures of three young men, Erenköylü Vehbi Mahmutoğlu, Asaf Elmas and Cevdet Remzi.

Apart from Vehbi Mahmutoğlu, Asaf Elmas and Cevdet Remzi, others such as Lütfü Celül, Hikmet Ridvan, Nevzat Nasır, Feridun Hamza, Bahattin Sarı, Hüseyin Hikmet and Ahmet Celal were also included in this group. The Bee Team, also known as Bereketçi, continued expedition with boats. Asaf Elmas and Hikmet Ridvan became the first sea martyrs of TMT, drowned during a shipment on 19 November 1958.

A more robust and safe boat was needed for the continuation of arms shipment. On the orders of Turkish Foreign Minister Fatin Rüştü Zorlu a boat of twenty-five tons was purchased for one hundred twenty thousand liras on January 2, 1959.

This boat, which was purchased on behalf of the Turkish Cypriot Cultural Center, was called Orhan Gazi but the code name for arms shipments was Diamond. The boat captain, Reşat Yavuz, and the engineer Oğuz Kotoğlu, were able to make the first successful shipment on March 24, 1959 on the fourth voyage. Five to six suitcases with weapons brought by Diamond (also known as the Naval Ship) which anchored in the east of Kyrenia were hidden in the house of Rauf R. Denктаş, under the beds of his children.

The last voyage of the Diamond took place on October 17, 1959. When it is caught by the British patrol with ammunition, Captain Yavuz had to sink the ship with its cargo.

ALAYBEY KAROĞLU

Elmas / Diamond, 2019, T     / Oil on Canvas, 100x140 cm

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

"YA TAKSİM YA ÖLÜM", 27-28 OCAK OLAYLARI

Rumların Kıbrıs Türklerini yok ederek Adayı Yunanistan'a bağlama, Enosis hayaline karşılık Taksim projesini savunan Kıbrıslı Türkler 1955 yılından itibaren "ya Taksim ya ölüm" sloganları ile gösteriler düzenlemeye başlamışlardır.

Adada artan tansiyonun düşürülmesi amacıyla İngiltere'nin Kıbrıs Valisi Foot'un Ankara'da bulunduğu sırada Bozkurt Gazetesinin attığı "İngilizler Taksim'i kabul etti" manşeti üzerine halk 27 Ocak 1958 akşamı "Taksim" sesleriyle Atatürk Meydanına toplandılar. İngilizlerin toplanan kalabalığın üzerine bir kamyon sürerek 20 yaşındaki Sermet Ali Kanat'ı şehit etmeleriyle olayların ilk kanı dökülmüş oldu.

Ertesi gün Adada ilan edilen sıkıyönetime rağmen Türk halkı sokağa çıkarak yaşananları protesto etti. Magusa sokaklarında "ya Taksim ya ölüm" sloganları eşliğinde geniş bir kalabalık, yürüyerek mitinge başladı. Kalabalığın önünü keserek göstericileri dağıtmak isteyen İngiliz askerlerin göstericilerin taş atmasına karşılık açtıkları ateş sonucu 7 Kıbrıslı Türk şehit olur.

O döneme kadar Rumların mitinglerine, gösterilerine ya da her türlü eylemlerine izin veren İngiliz askerlerinin Türk göstericilerin üzerine Ateş açması, Adada Türklerin üzerinde Büyük bir şaşkınlık bir üzüntüye sebep olmuştur. 27-28 Ocak 1958 olaylarının ardından 8 Türk şehit olmuş 30 kişi de yaralanmıştır.

1958 Temmuz ayında Sinde Katliamı, İnönü köyü katliamından bir gün sonra 13 Temmuz 1958'de Atlılar Katliamı ve Üç Şehitler Katliamı Kıbrıslı Rumların masum Türk halkına karşı canice gerçekleştirdikleri insanlık dışı olaylardandır.

Kıbrıs'ta yaşanan bu olaylara Türkiye Türklerinin tepkisi gecikmedi. 8 Haziran 1958 yılında, yüzbinlerin katıldığı İstanbul Beyazıt Meydanı'nda başlayan "Ya Taksim, Ya Ölüm" mitingini, Ankara başta olmak üzere ülke genelinde diğerleri takip etti. Milyonlarca katılımın gerçekleştiği mitingler sonrası, Türk kamuoyunun Kıbrıs'a yönelik duyarlılığı en üst noktalara ulaşmıştı. Olaylar acı da olsa Kıbrıs'taki Türk Varlığının sesini tüm dünya duymuştu...

"TAKSIM OR DEATH" JANUARY 27-28 EVENTS

In response to the Enosis dream of Greeks, destroying Turkish existence and connecting Cyprus to Greece, Turkish Cypriots advocating the Taksim project began to organize demonstrations with the slogan "Taksim or death" since 1955.

While the British Governor of Cyprus Mr Foot was in Ankara to reduce the tension on the island, the Bozkurt newspaper threw the headline "The British accepted Taksim" and the people gathered in Taksim Square on the evening of 27 January, 1958 with the slogans of "Taksim". The first blood of the events was shed when the British martyred 20-year-old Sermet Ali Kanat by driving a truck over the gathered crowd. The next day, despite the declaration of martial law on the island, the Turkish people went out on the streets to protest. In the streets of Magusa, a large crowd started the rally accompanied by slogans "either Taksim or death". 7 Turkish Cypriot martyrs were killed by British soldiers who wanted to disperse the demonstrators by cutting off the crowd and firing at them for throwing stones.

The fact that British soldiers who allowed all sorts of demonstrations and rallies opened fire to Turkish

demonstrators caused a great surprise and sorrow among the Turks. After 27-28 January 1958 events, 8 Turks died martyrs and 30 are injured.

The Sinde Massacre in July 1958, the Atlılar Massacre and the Three -Martyrs Massacre on July 13, 1958, the day after the İnönü village massacre, were all inhumanly committed by Greek Cypriots against the innocent Turkish people.

Upon these events on Cyprus, Turkey Turks were quick to respond. The "Taksim or Death" rally started on June 8, 1958 at Istanbul Beyazıt Square, where hundreds of thousands attended, was followed by others throughout the country, especially in Ankara. After the rallies where millions participated, the sensitivity of the Turkish public towards Cyprus had reached its peak. The whole world heard the voice of the Turkish presence in Cyprus, albeit bitterly...

BURÇİN ERDİ

ÖZLEM SOMUNCU

PELİN ÖZGÜÇEN

TEOMAN ÇIĞŞAR

ZELİHA KAYAHAN

46

Yok Olmanın Eşiğinde / On the Verge of Extinction, 2019, Karışık Teknik / Mixed Type, 100x100 cm

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

İNSANLIĞIN YOK EDİLDİĞİ KANLI NOEL

Yunan desteği ile Kıbrıs Rumlarının, Kıbrıslı Türklere karşı 21-26 Aralık 1963 tarihleri arasında başlattıkları silahlı saldırılara ve sonrasında yaşattıkları katliam ve soykırıma verilen isimdir "Kanlı Noel". Ve İnsanlık tarihinin kapkara sayfasıdır.

48

Kıbrıs Cumhuriyeti İsviçre'nin Zürih şehrinde Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık (İngiltere) arasında yapılan görüşmelerde hazırlanan anayasa ile 16 Ağustos 1960 tarihinde bağımsız bir devlet olarak kurulur. III. Makarios Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk başkanı Dr. Fazıl KÜÇÜK ilk başkan yardımcısı olarak seçilir. Ancak Türklerin yönetime ortak olmasından rahatsız olan Makarios, 1961 yılında mevcut anayasa ile Kıbrıs'ın yönetilemeyeceğini iddia ederek 1963 yılı Kasımında anayasada Türklerin kabul etmeyeceklerini bildiği on üç maddelik bir değişiklik yapılmasını önerir. Bu durum Türklere karşı yapılacak saldırıların zeminini oluşturacaktır.

Bu arada Türkiye'de 2 Aralık 1963'te İnönü'nün istifası sebebiyle hükümet bunalımı yaşanmakta, Yunanistan'da Karamanlis partisinin iktidardan düşmesiyle Zürih ve Londra Antlaşmalarını bir cinayet olarak gören ve Kıbrıs için Rum yanlısı politikayı kabul eden Yorgo Papandreu iktidara gelmiştir. Makarios için Kıbrıs'taki Türk Milleti'ni yok etmeyi öngören "Akritas Planı"nın gerçekleştirmek adına uygun bir zemin oluşmuştur.

Bu plan doğrultusunda 20.000 kişilik EOKA teröristleri Yunan Alayı'na mensup askerlerle birlikte Kıbrıs'taki Türklere karşı saldırıya geçerler. Böylece Türkler teslim alınacak, Kıbrıs tamamen Yunan destekli Rum'un egemenliğinde olacaktır. Kıbrıs Türkleri'ne karşı yapılan ve tarihe "Kanlı Noel" olarak geçen Rum saldırıları, zulmü ve soykırımı 1963 Aralık ayında başlar.

Olayların ilk adımı 20 Aralık gecesi Lefkoşa'nın Tah-takale semtinde atılır. Evlerine giden bir grup Türk'ün otomobillerine ateş açılması sonucunda Zeki Halil ve Cemaliye Emirali adlı iki Türk şehit düşer, bazıları yaralanır.

21 Aralık günü ise bu saldırıyı kınamak için Lefkoşa Türk Lisesi bahçesinde toplanan Türk öğrenciler EOKA mensubu teröristler tarafından kurşunlanır. Aynı gün Rumlar Lefkoşa'daki Atatürk büstüne de saldırırlar. Bir gün sonra Türkiye Büyükelçilik binası ile Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın ikametgâhına ateş açılır.

1963 yılı Kanlı Noel saldırılarının hedefi öncelikle Lefkoşa'ydı. Rumlar, Merkeze hâkim olmakla bütün Kıbrıs'a hâkim olacaklarını düşünüyorlardı. Bunun için de kendilerine en büyük engel olarak gördükleri Türklerin yoğun oldukları yer ise Lefkoşa'ya bağlı Küçük Kaymaklı kasabasıydı.

Rumların saldırgan davranışlarına karşı Türk Mücahit Teşkilatı'na üye gençler, halkı hazırlamaya çalıştılar...22 Aralık günü EOKA teröristlerinin Küçük Kaymaklı'ya saldırısı başladı. Küçük Kaymaklı'nın dış dünya ile bağlantısı tamamen kesilmiş, ada'daki Yunan Alayı da tüm güçlerini saldırganlarla birleştirmişti.

Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Makarios'un 22 Aralık günü Garanti Antlaşmalarını tanımadığını ilan etmesi, katil Rum çetelerine daha da cesaret vermişti. Türk Mukavemet Teşkilatı üyesi gençler, sorumluluklarını üstlendikleri Türkleri 24 Aralık gününden başlayarak daha güvenli bölgelere taşıdılar. Rum çeteleri, Türklere karşı vahşice saldırıp katlederken; Türkler, Küçük Kaymaklı 'da bulunan Rum aileleri de kendi korumaları altında Büyük Kaymaklı 'ya göndermişlerdi.

Bu bölgede 550 kadar yaşlı, kadın ve çocuklardan ibaret Türkler Rumlar tarafından esir edilir, seksenlik imam Hüseyin İğneci ve yatalak 18 yaşındaki oğlu ise vahşice şehit edilir.

Yaşanan acı olaylar üzerine 23 Aralık 1963'te İngiltere ve Yunanistan hükümetleri nezdinde Rum katliamlarının önlenmesi için birlikte harekete geçilmesini isteyen Türkiye'nin girişimiyle 24 Aralık 1963'te Lefkoşa'da; Türkiye, Yunanistan ve İngiltere adına bir ortak bildiri yayınlanmıştır. Bu bildiride yer alan ateşkes çağırısına rağmen çatışmalar durmamış, 23-25 Aralık tarihleri arasında, Yunan destekli Rumlar savunmasız Türklere karşı tarihe kara sayfalar hâline geçen insanlığa yakışmayacak cinayetler işlemişler, soykırım yapmışlardır...

Makarios, Türkiye Büyükelçiliği'nin telefonu dâhil, Türklere ait bütün telefon bağlantılarını kesmiş, radyo ve televizyonu kontrolü altında tutmuş, Kıbrıs Türk halkına adada yaşatılan cehennem dünyaya duyurulamamıştır.

24 Aralık 1963'te Lefkoşa'nın Kumsal semtinde 11 kişi öldürülmüştür. Bunlar arasında 1960 anlaşmalarına göre Kıbrıs'ta görev yapan 650 kişilik Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı Komutanlığı'nda görevli Binbaşı Tabip Tuğgeneral Nihat İlhan'ın ailesi de vardır.

Rumlar Binbaşı İlhan'ın görevde olduğu saatlerde evine baskın yaparak evinin banyo küvetinde eşi Mürüvet İlhan ve çocukları Murat, Kutsi ile Hakan'ı katletmişlerdir.

25 Aralık 1963 tarihinde Türk tarafı müdahale hakkını kullanmak için harekete geçmiş ve Türk savaş uçakları Kıbrıs semalarında Rumlara uyarı uçuşlarına başlamış, Türklere karşı acımasız bir şekilde saldırıya

geçen Rum Radyosuna cevap vermek ve Türklerin moralini yükseltmek amacıyla "Bayrak Radyosu" yayına geçmiştir.

Bu arada Türk hükümeti ile anlaşma masasına oturan Rumlar diğer taraftan Ayvasıl Türklerini öldürüp toplu mezarlara gömmüşlerdi bile...

Rumlar 26 Aralık günü Ayvasıl'da 14 günlük bebeklerden 70'lik ihtiyarlara kadar 21 Türkü kendilerine kazdırdıkları çukurlara, bir kısmı daha canlı iken atmış, üzerlerini buldozerlerle toprak örterek katletmişlerdir. Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün gözlemciliğinde Türker'in acımasızca gömüldüğü bu çukurlar 14 Ocak 1964 tarihinde açılmıştır.

Tarihe "Kanlı Noel" olarak geçen bu soykırım saldırıları sonucunda 18.667 Kıbrıs Türk'ü yaşadığı 103 köyü terk etmek zorunda kalmıştır. Barış Gücü ve mücahitlerin nezaretinde bulundukları yerleri boşaltan Türkler'in BM kayıtlarına göre Lefkoşa'da 39, Girne'de 7, Baf'da 49, Larnaka'da 21 ve Magusa'da 21 olmak üzere 137 köyü zarar görmüştür. 1963 yılında başlayıp 1964'te de devam eden olaylarda 364 Türk şehit olmuş, 475 Türk yaralanmış ve sayısı hâlâ bilinmeyen birçok kayıp olmuştur...

BLOODY CHRISTMAS AND THE DEATH OF HUMANITY

"Bloody Christmas" is the name given to the armed attacks initiated by the Greek Cypriots against the Turkish Cypriots between 21-26 December 1963 with the support of Greece, it refers to the massacre and genocide they caused during and after these attacks. Bloody Christmas stands as a black page in the history of humanity.

50

The Republic of Cyprus is founded as an independent state on August 16, 1960 with the constitution prepared through negotiations in Zurich, Switzerland between Greece, Turkey and the United Kingdom (England). Makarios III is elected as the first President of the Republic of Cyprus while Dr. Fazıl KÜÇÜK is elected as the first vice president. However, Makarios, uncomfortable with the participation of the Turks in the administration, claims that Cyprus cannot be governed by the current constitution in 1961 and proposes to make a change in the constitution in November 1963 with thirteen articles that he knows Turks will not accept. This situation will form the basis of the attacks against the Turks.

Meanwhile, there was a government crisis in Turkey because of the resignation of İnönü on 2 December 1963, and in Greece Karamanlis party's power was weakened and George Papandreou came into power who saw Zurich and London Treaties as a murder and who adopted a pro-Greek policy. For Makarios, a suitable basis has been formed in order to realize "the Akritas Plan" which aims to destroy the Turkish Nation in Cyprus.

In line with this plan, along with soldiers from the Greek Regiment 20,000 EOKA terrorists attack the Turks in Cyprus. Thus, it is planned that the Turks will be taken over and Cyprus will be under the Greece-dominated Greek rule. The Greek attacks, persecution and genocide against Turkish Cypriots, known as "Bloody Christmas" began in December 1963.

The first step of these events took place on the night of December 20 in Tahtakale district of Nicosia. A group of Turks were fired on when they went to their homes, two Turks Zeki Halil and Cemaliye Emirali fell martyrs and others were wounded.

On December 21, Turkish students who were gathered in the garden of Nicosia Turkish High School to condemn the attack and were shot by EOKA terrorists. On the same day, the Greeks attack the Atatürk bust in Nicosia. The next day, the building of Turkish Embassy and the residence of Vice President of the Republic of Cyprus were opened fire.

The target of the 1963 Bloody Christmas attacks was primarily Nicosia. The Greeks thought that they would dominate the entire Cyprus by dominating the center. Therefore, the biggest obstacle for them was the town of Küçük Kaymaklı of Nicosia which was mostly populated by the Turks.

The young members of the Turkish Resistance Organization tried to prepare the people against the aggressive behavior of the Greeks... On December 22, there started the attacks of EOKA terrorists on Küçük Kaymaklı. The Küçük Kaymaklı was completely disconnected from the outside world, and the Greek Regiment on the island united all its forces with the attacker terrorists.

The fact that President Makarios of the Republic of Cyprus declared that he did not recognize the Treaties of Guarantor on December 22 encouraged the murderous Greek gangs. The young members of the Turkish Resistance Organization moved the Turks to whom they took responsibility to safer regions, from the 24th of December and onwards. While the Greek gangs attacked and massacred the Turks brutally, the Turks sent Greek families who were under their protection in Küçük Kaymaklı to Büyük Kaymaklı as well.

In this region, about 550 Turks who are mostly composed of elderly, women and children are captured by the Greeks and the eighteen-year-old imam Hüseyin İğneci and his bedridden 18-year-old son are brutally martyred.

Upon these painful events, with Turkey's initiatives in December 23, 1963 who want to take action to prevent massacres of Greeks together with the governments of England and Greece, a joint declaration on behalf of Turkey, Greece and England was published in Nicosia on December 24, 1963. Despite the call of ceasefire in this declaration, the clashes did not stop. Between 23-25 December, Greece-backed Greeks of the island committed crimes against the defenseless Turks, which made black pages of history, unworthy of humanity, and committed genocide. Makarios had cut all phone connections belonging to the Turks, including Turkish Embassy's phone. He kept radio and television under control, thus the hell that the Turkish Cypriot people lived on the island could not be announced and showed to the world.

On 24 December 1963, 11 people were killed in the Kumsal district of Nicosia. These include the family of Major Medical Brigadier General Nihat İlhan, who served in the Command of Turkish Cypriot Forces Regiment of 650 people, serving in Cyprus under the 1960 agreements.

The Greeks raided his house during the hours when Major İlhan was in office and murdered his wife Mürkün İlhan and his children Murat, Kutsi and Hakan in the bathtub of his house.

On 25 December 1963, the Turkish side took action to exercise its right to intervene, and Turkish warplanes began warning flights to the Greek Cypriots over the skies of Cyprus. Radio Bayrak started broadcasting in order to improve the morale of the

Turks and to answer the Greeks who were brutally attacking Turks.

In the meantime, while the Greeks sit at the table of agreement with the Turkish government, they already killed Ayvasıl Turks and even buried them in mass graves...

On 26 December, the Greeks threw 21 Turks, including 14-day-old babies and 70-year-olds in Ayvasıl, in the pits they had excavated while some of them were still alive, covered their bodies with earth, bulldozed, and slaughtered. These pits, where Turks were brutally buried were opened under the observation of the United Nations Peacekeeping Force, on 14 January 1964.

As a result of these genocide attacks called Bloody Christmas, 18,667 Turkish Cypriots were forced to leave 103 villages where they live. People evocated their homes, escorted by the Peace Force and Turkish fighters while 137 villages were damaged, including 39 in Nicosia, 7 in Kyrenia, 49 in Paphos, and 21 in Magusa, 21 in Larnaka . In the events that started in 1963 and continued in 1964, 364 Turkish were fallen martyrs, and 475 Turkish were wounded. There are still many unknown losses whose exact number is not known...

AYBİGE DEMİRCİ ŞENKAL

BİRSEN ÇEKEN

ECE NUR DEMİR YILMAZ

EKİN KAKAN

MURAT YILMAZ

MUTLUHAN TAŞ

57

NAİLE ÇEVİK

REYHAN GEMALMAYAN

SERAP BUYURGAN

Hüzün / Sadness, 2019, Tü Akrlık / Aycrlıc on Canvas, 70x100 cm

YASEMİN TÜMER

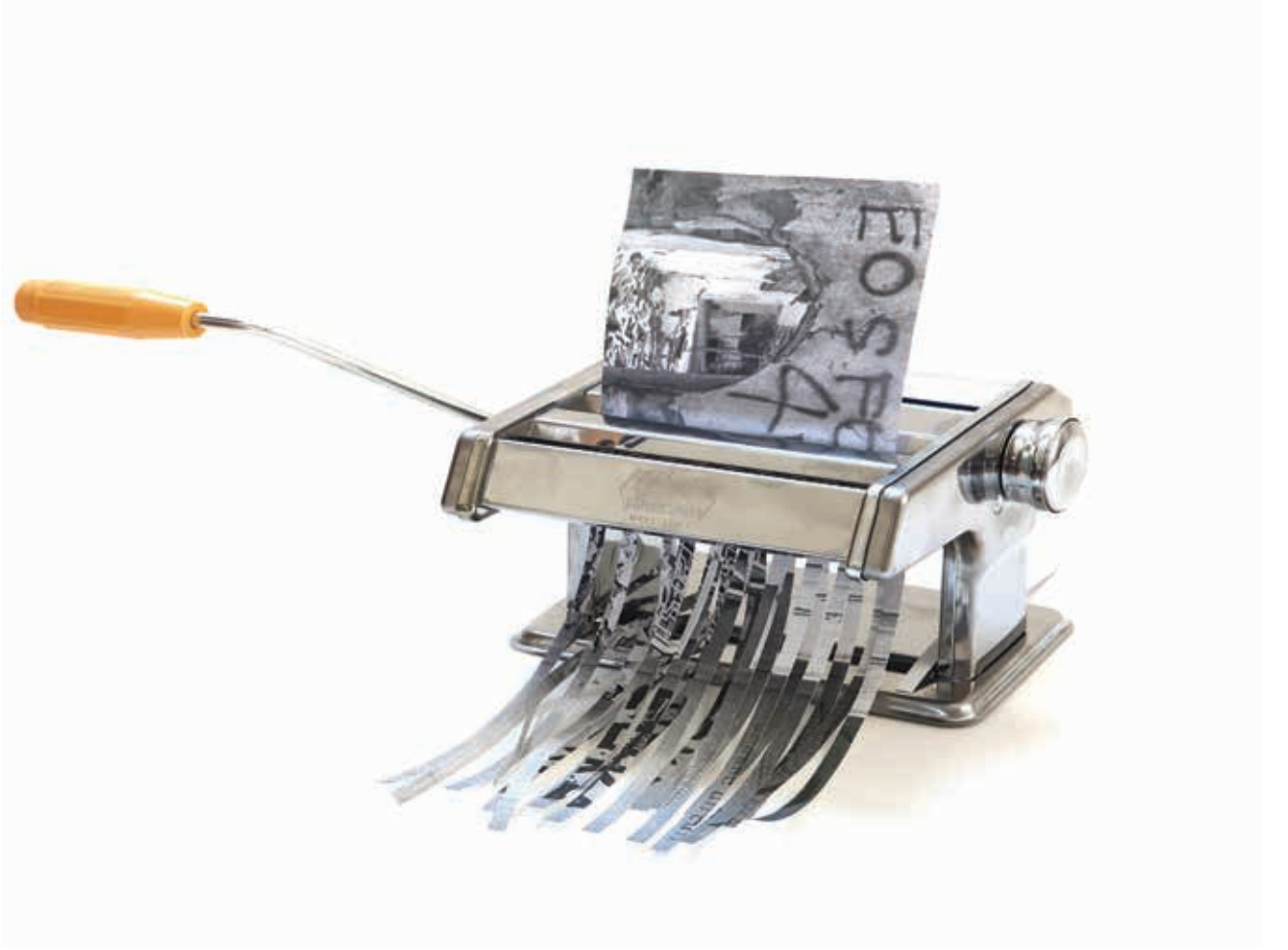
61

YETKİN YAĞÇI

Kaçış / Escape, 2019, Tü Akrilik / Ayrilic on Canvas, 92x117 cm

ZEYNEP PEHLİVAN

63

KANLI NOEL' İN FOTOĞRAFI

64

"Türkiye'de askeri tıp akademisinden mezun olduktan sonra bir helikopter ile Kıbrıs Türk Alayı'na baştabib olarak geldim. O dönemde Türk alayı ile Rum alayı birbirlerinden yüz metre mesafedeydi. Birçok yaralı geliyordu.

Eşimi, küçük iki çocuğum ile 3 aylık oğlumu Lefkoşa'nın Kumsal adı verilen bölgesinde kiraladığımız bir eve yerleştirmiştik. Alaya su sağlayan borular önce Rum alayına sonra Türk alayına geliyordu ve suyu sürekli kesiyorlardı.

1960 anlaşmalarına göre de Yunan, İngiliz ve Türk subaylar sürekli bir araya geliyorduk. Rum askerleri oduncu kıyafeti ile gizlice yakınımıza gelip sürekli bizim alay hakkında istihbarat topluyordu. Rum askerleri de Yunan alayının üniformaları içinde geliyor ve bilgi topluyorlardı. Bir defasında Türk ve Rum askerlerine tıp dersleri verirken Rumlar tahtaya benim karikatürümü yaptı. Bu karikatürde ateşin üzerine beni oturtmuşlardı ve 'Beni yakacaklarını' söylediler.

Ailemin katledildiği 24 Aralık 1963 tarihinde askeri hastaneye yaralı Türkler gelmiş onlarla ilgileniyordum.

Katliam olduğu zaman birkaç gündür eve uğramamış ve ailemden haber alamamıştım. Evimizin yakınında kalan bir Türk çoban geldi ve alay komutanının da bulunduğu bir ortamda Rumların Türk subaylarının ailelerine saldırdığını söyledi. Ne olduğunu anlamadık...

Hemen eve gitmek istedim ama alay komutanı izin vermedi. Alay komutanı benden o gün yaşayacaklarımla ilgili asker sözü vererek soğukkanlı olmamı istedi. Ben hâlâ ailemin katledildiğini fark etmiyordum. Zırhlı bir araçla Türkiye elçiliğine gittik. Elçilik subay eşleri ve elçilik görevlileri doluydu.

Kadınlar ağlıyorlardı. Hâlâ ailemin öldürüldüğünü anlamamıştım. Üzerim çok kirliydi 'sıcak suyla banyo yapabileceğim bir yer var mı' diye sordum. Banyo yaptım.

Ardından Türkiye büyükelçisi beni çağırdı. Bana 'başın sağolsun, eşin ve çocuklarını Rumlar katletmiş' dedi. Katliamın üzerinden 3 gün geçmiş ve benim haberim yeni oluyordu.

Ne yapacağımı şaşırdım. İlk sözüm 'Vatan sağolsun' oldu.

Eşimi esir alsalardı Rumlar ona neler yapmazdı ki, çocuklarımı esir alsalardı, ya işkence yaparlar ya da çok kötü şartlar altında ya çoban yaparlar ya da sakat bırakırlardı. En azından esir olmadıklarını öğrenmiş oldum.

Ölmüşlerdi ama esir olmamışlardı. 'Vatan sağ olsun' dedim, acımı kalbime gömdüm. O günlerde Türkiye ile telefon haberleşmesi kesikti.

Ailemin cenazelerini Erzincan'da doğduğum yerde toprağa vermek istedim. Büyükelçi bana Türkiye

ile telefon bağlantısı olmadığını söyledi. Dolayısıyla uçak gelemiyordu. Haber veremiyorduk.

Sonunda Türkiye'den iki uçak geldi ve yaralılar ile cenazeleri aldı. Ardından cenazeleri Erzincan'a götürdük. Çocuklarım hala kanlar içindeydi. Ellerimle yıkadım.

Aile kabristanına çocuklarımı ve eşimi gömdüm. Küçük bir anıt mezar da yaptım. Daha sonra Kıbrıs'a adım atmadım. Değişik rütbelerde görevler yaptım. Tuğgeneral rütbesiyle emekli olduktan sonra Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanlığı gibi birçok görevde yer aldım. "

(Binbaşı Nihat İlhan "Kanlı Noel"i Anlatıyor, Hürriyet Gazetesi'nden)

1963 kanlı olaylarının yaşandığı sırada adada Türklerin dünya ile haberleşmesine engel olan Rumlar tarafından Türk gazetecilerin Lefkoşa Havaalanına gelmesi ve diğer uçaklarla belge veya yazı alışverişleri yasaklanmıştı.

Rumlarla yapılan mücadelede yaralılardan Türk Mukavemet Teşkilatının bir üyesi olan Vural Türkmen, Dr. Kaya Bekiroğlu, Dr. Naim Adiloğlu, Dr. Ezel Örfi, Dr. Şemsi Kazım ve Kimyager Cahit Rüstem ekibi tarafından kasıklarından boğazına kadar alçıya alınarak belgeler ve fotoğraflar Türkmen'in göğüs ve sırt bölgesine yerleştirildi.

Kızılhaç görevlileri tarafından uçağa bindirilen Türkmen'in taşıdığı belge ve fotoğraflar Etimesgut Askeri Havaalanında Türk yetkililere teslim edildi.

15 Ocak 1964 tarihinde Vural Türkmen sayesinde gazetelerde yayınlanan bu fotoğraflarla Kıbrıs katliamı kanıtlanmış, bütün dünyaya duyurulmuş oldu. Karargâhta tutulan Türk askerleri artık harekete geçebildi.

Siyah beyaz insan olanın içini titreten tek kare fotoğraf Türklerin meşru müdafaa hakkını bütün dünyaya kanıtlamıştı.

A PHOTO of BLOODY CHRISTMAS

66

"After graduating from the military medical academy in Turkey I have come to the Turkish Cypriot Regiment with a helicopter as the Chief of Medical Staff. At that time, Turkish regiment was hundred meters away from the Greek regiment. Many wounded were coming.

I placed my wife, my two young children and my 3-month-old son in a house we rented in the area called Kumsal, in Nicosia. The pipes that supplied water to the procession first came to the Greek regiment and then to the Turkish regiment, and they kept cutting the water continuously.

According to the 1960 treaties, Greek, British and Turkish officers were constantly coming together. Greek troops secretly came near us in lumberjack outfit and constantly gathered intelligence about our regiment. Greek soldiers also came in the uniform of the Greece regiment and gathered information. Once, when I was teaching medicine to Turkish and Greek soldiers, the Greeks made my caricature on the board. In this caricature, they put me on the fire and said that "they would burn me".

On December 24, 1963, when my family was murdered, I was taking care of the wounded Turks who came to the military hospital.

When the massacre happened, I hadn't been home for a few days and hadn't heard from my family. A

Turkish shepherd staying near our house came and said that the Greeks attacked the families of Turkish officers. Regiment commander was also there. We didn't understand what happened...

I wanted to go home right away but the regiment commander would not let me. The regiment commander asked me to be cold-blooded throughout the day, and made me give soldier promise. I still had not realized my family was murdered. We went to the embassies of Turkey in an armored vehicle. The embassy was full of officers' wives and embassy officials.

Women were crying. I still did not know my family was killed. I was very dirty and asked if there was a place with hot water where I can take a bath. I took a bath.

Then, ambassador of Turkey called me and said "my condolences, the Greeks massacred your wife and children". Three days had passed since the massacre and I was just informed about it.

I did not know what to do. My first word was "Our country shall live and prosper".

What would the Greek Cypriots do if they had taken my wife prisoner, and they would either torture or shepherd them under very bad conditions or leave

them crippled if they had taken my children prisoner. At least I found out they were not prisoners.

They were dead, but they weren't prisoners. I said "our contry shall live and prosper" and I buried my pain in my heart. In those days he did not have phone connection to Turkey.

I wanted to bury my family's funeral in Erzincan where I was born. Ambassador told me that they had no telephone connection to Turkey. Thus a plane could not come. We could not call.

Finally two planes arrived from Turkey, took the wounded and the dead. Then we took bodies of my family to Erzincan. My children were still covered in blood. I washed it with my hands.

I buried my wife and children in the family cemetery. I also built a small monumental tomb. Then I did not step into Cyprus. I have served in different ranks. After retiring from the rank of brigadier general, I took part in many duties such as the Presidency of Child Protection Agency. "

(Major Nihat İlhan Describes "Bloody Christmas", from Hurriyet Newspaper)

At the time of the bloody events of 1963, the Greeks prevented Turks from communicating with the world on the island and prohibited Turkish journalists from

coming to Nicosia Airport as well as exchanging documents or texts with other aircraft.

Vural Türkmen, a member of the Turkish Resistance Organization, was one of the wounded in the fight against the Greeks. The group of Dr. Kaya Bekiroğlu, Dr. Naim Adiloğlu, Dr. Ezel Örfi, Dr. Şemsi Kazım and Chemist Cahit Rüstem, put Türkmen in plasters cast from the groin to the throat and placed the documents and photographs on his chest and back. The documents and photos of the Turkmen carried by the Red Cross officers were delivered to the Turkish authorities at Etimesgut Military Airport.

On 15 January 1964, these photos which were published in newspapers thanks to Vural Türkmen proved the Cyprus massacre and announced it to the whole world. Turkish soldiers held at the headquarters could now take action.

The one frame in black and white that shook the hearts of people proved the right of Turkish people for self-defense to the whole world.

ZEYNEP GÖNÜLAY ÇALIMLI

68

Yakariş / Prayer, 2019, TÜ Akrilik / Aycrylic on Canvas, 150 cm x120 cm

ZUHAL BAŞBUĞ

BAYRAK RADYOSU, KIBRIS TÜRKÜNÜN SESİ...

70

Bayrak Radyosu yayın hayatına 25 Aralık 1963 yılında, Rumların ada Türklerini ortaklığa dayanan Kıbrıs Cumhuriyetinden dışlaması üzerine Kıbrıs Türkünün sesini dünyaya duyurmak için yayına başladı. İlk yayın yokluklar içinde kısıtlı imkânlarla gerekli elektrik enerjisi için birkaç araba aküsünden ve telefon ahizelerinden yararlanılarak Kıbrıs Türklerinin lideri Dr.Fazıl Küçük 'ün garajında, 2 mücahit tarafından gerçekleşti. Radyo yayın hayatına "BAYRAK! BAYRAK! BAYRAK! BURASI KIBRIS TÜRK MÜCAHİDİNİN SESİ" duyurusu ile başladı. Bayrak Radyosu 1974 barış harekâtına kadar Rum saldırılarına karşı yaşanan tüm zorluklara rağmen Kıbrıs Türklerinin haklı mücadelesinin yanında oldu.

Enosisi gerçekleştirme hayalini yaşıyan, adadaki Türkleri yok etmek için insanlık dışı her türlü vahşeti uygulayan Rumların radyolarından Türkiye'nin müdahalesini bekleyen Kıbrıs Türkünün, Mücahitlerin morallerini bozmak amaçlı 'Bekledim de gelmedin' şarkısını çalmaları...

Bayrak Radyosundan 'Bu kadar yürekten çağırma beni/Bir gece ansızın gelebilirim' şarkısıyla karşılık verildiği günlerin umudu...

20 Temmuz 1974 tarihinde gecenin sabahını aydınlatan "ansızın geliş"...

Bayrak Radyosu bayraklaşan kahramanlarıyla yazdı Türklerin Kıbrıs Tarihini...

RADIO BAYRAK, THE SOUND OF CYPRUS TURKS...

Radio Bayrak (meaning flag) started broadcasting on December 25, 1963 to announce the voice of the Turkish Cypriots to the world after Greek Cypriots excluded the island Turks from the Republic of Cyprus, which was intended to be a partnership. The first broadcast took place in the garage of Dr.Fazıl Küçük, the leader of the Turkish Cypriots, by two freedom fighters using a few car batteries and telephone handsets for the necessary electrical energy with limited opportunities in destitute. Radio started broadcasting with the announcement "FLAG! FLAG! FLAG! THIS IS THE VOICE OF TURKISH CYPRIOTS FIGHTING FOR THE NATION". Despite all the difficulties due to the Greek attacks until the 1974 peace operation, Radio Bayrak stood by the righteous struggle of the Turkish Cypriots.

Greeks who dreamed of practicing Enosis, and who imposed all kinds of inhuman treatment and torture to destroy Turkish existence on the island, played the song "I waited but you did not come" in order to demoralize the Turkish Cypriots and freedom fighters waiting Turkey's intervention...

The hope of those days when Radio Bayrak responded with the song 'Don't call me so heartily / One night I can come suddenly'...

A "sudden arrival" which illuminated the skies of that night on 20 July 1974.

Radio Bayrak wrote the history of Turkish Cypriots with its towering heroes...

KIBRIS TÜRKLERİNİN DİRENİŞ DESTANI ERENKÖY

72

21 Aralık 1963 tarihinde Rumların Kıbrıslı Türkleri yok etmek için başlattıkları saldırıları durmamış, bunun üzerine 17 Mart 1964 tarihinde BM Barış Gücü Adadaki görevine başlamak zorunda kalmıştır.

Makarios 4 Nisan 1964 tarihinde yaptığı açıklamayla Zürih ve Londra Anlaşmaları çerçevesinde İngiltere, Türkiye ve Yunanistan tarafından imzalanan garantörlük anlaşmasını feshettiğini ilan etmiş, EOKA terör örgütü lideri Grivas da 9 Haziran 1964 tarihinde tekrar Kıbrıs'a gelerek Rum Milli Muhafız Ordusu (RMMO) Komutanlığına atanmıştır.

Kıbrıs'ta Dillirga olarak da bilinen Erenköy, üç tarafı Rumlarla çevrili, giriş noktası sadece deniz olan 19 kilometrekarelik küçük bir Türk bölgesidir. Erenköy Türk Mukavemet Teşkilatının oluşmaya başladığı ilk günden itibaren Kıbrıs Türklerinin kahramanlıklarının destanlaştığı yerlerden biri olmuştur.

5 Ağustos 1964'te tam teçhizatlı 15000 Rum'un saldırısına karşı, o yıllarda Türkiye ve İngiltere'de yükseköğretim gören 530 Kıbrıslı Türk üniversite öğrencisi, Erenköy bölge halkı ile birlikte bütün imkânsızlıklara karşı günlerce direnmiş, 8 Ağustos günü Anavatan'dan gelen savaş uçaklarının da yardımı ile Rumları yenilgiye uğratmışlardır.

8 Ağustos 1964 günü zırhlı araçlar ve hücumbotlarının da katıldığı Rumların taarruzu ile Türk mev-

zileri ateş altındadır. Erenköy bölgesini savunmaya çalışan çoğunluğunu Türkiye ve İngiltere'de okuyan Kıbrıslı Türk öğrencilerin oluşturduğu Kıbrıslı Türklere yardım için Türk Hava Kuvvetlerine ait dört savaş uçağının 7 Ağustos 1964 akşamı uyarı uçuşu yaparak denize uyarı amaçlı bomba bırakması sonuç vermemiştir. Bunun üzerine 8 Ağustos 1964 günü saat 16.15'te Pahiammos ve Poma bölgelerindeki Rum mevzilerini ve takviye güçlerini vuran aralarında Yzb.Cengiz Topel'in de bulunduğu Türk Savaş Filosunun pilotları bir gün sonra saat 13.05'te nihai darbeyi indirir. Türk uçaklarının geldiğini gören Grivas ve Yorgacis helikopterle kaçır ve bu bölgeye bir daha geri dönmezler.

Erenköy Savaşı'nın başlarında "Türkiye müdahale ederse kurtaracak Türk bulamayacaktır." diyen Makarios, Kıbrıs Türklerinin, TMT mücahitlerinin kahramanca savunmaları ve Türk savaş uçaklarının iki günlük harekâtından sonra ateş-kese razı olur. Erenköy Savaşı sırasında Rumlar 53 ölü, 125 yaralı verirken Kıbrıslı Türklerin kayıpları 12 şehit, 4 kayıp ve 32 yaralıdır. Bugün sivil halkın yaşamadığı Erenköy'de sadece Türk askerleri 13 Şehidin mezarı var. Bir de üzerinde dolaşan rüzgârın hep fısıldadığı kahramanlık türküsü...

THE EPIC RESISTANCE OF CYPRUS TURKS IN ERENKÖY

73

The attacks launched by the Greek Cypriots on December 21, 1963 to destroy the Turkish Cypriots did not stop, and the UN Peacekeeping Force had to begin its mission on the island on 17 March 1964.

On April 4 1964, Makarios declared the repeal of Zurich and London Agreements for which Britain, Turkey and Greece signed accepting a guarantor state. Grivas, EOKA terrorist organization leader returned Cyprus 9 on June 1964 and was assigned as the commander of the Greek Cypriot National Guard (GCNG).

Erenköy, also known as Dillirga in Cyprus, is a small Turkish area of 19 square kilometers, surrounded by Greek Cypriots on three sides with the sea as the only entry point. Since the first day of the establishment of the Turkish Resistance Organization, Erenköy has become one of the epic places representing heroism of the Turkish Cypriots.

Against a fully-equipped attack of 15,000 Greeks on August 5th 1964, 530 Turkish Cypriot university students who were in Turkey and the UK for education in those years, stood up and resisted for days together with the people of Erenköy region against all impossibilities, and defeated the Greeks with the help of warplanes from the Motherland on August 8th.

On August 8, 1964, with the assault of Greek Cypriots which included armored vehicles and assault boats, Turkish positions are under fire. By the evening of August 7, 1964 there was a warning flight and release of a sea bomb of four fighter-aircraft of the Turkish Air Force as a warning but it did not help the Turkish Cypriots who were mostly students studying in Turkey and UK, trying to defend Erenköy area. Thereupon, at 16.15 on 8 August 1964, the pilots of the Turkish War Fleet, including Colonel Cengiz Topel, who shot Greek positions and reinforcements in the Pahiammos and Poma regions, stroke the final blow a day later at 13.05. When they see the arrival of Turkish planes, Grivas and Yorgacis escape by helicopter and never return to this region again.

Makarios who had said at the beginning of Erenköy War "Turkey will not find a Turkish Cypriot to save if they intervene" would settle for a ceasefire after the heroic defense of Turkish Cypriots and TRO, and the two-day operation of Turkish warplanes. During the Erenköy War, Greek Cypriots lost 53 dead and 125 injured, while Turkish Cypriots lost 12 martyrs, 4 casualties and 32 injured. There is now only the tomb of 13 Turkish soldiers in Erenköy where no civilian live today, and the song of heroism whispered by the wind...

GÜLTEKİN AKENGİN

Türk'ün Askeri / Turkish Military, 2019, Tü Akrlık / Aycrlıc on Canvas, 30x50 cm

HAMİDE VURAL

75

MELTEM KATIRANCI

76

ORHAN DOĞRU

ŞEHİT YÜZBAŞI CENGİZ TOPEL

78

Erenköy şehitlerinin her biri ayrı bir kahramanlık hikâyesinin parçasıdır. Bunlar arasında 8 Ağustos 1964 günü harekâta katılan ancak uçağının düşmesi sonucu sadece ayağı kırık halde Rumlara esir düşen Yüzbaşı Cengiz TOPEL'in şehadeti özel bir yere sahiptir.

Rumlar, açtıkları ateş sonucu isabet alan uçağından paraşütle atlayarak hayatta kalmayı başaran Yüzbaşı Cengiz TOPEL'i "müşahede altına aldık." diyerek Lefkoşa'ya getirirler. Türkiye Cumhuriyetinin Lefkoşa Büyükelçiliği kanalıyla yaralı Türk pilotunu resmen istenmesine rağmen Rumlar, Yüzbaşı TOPEL'in soruşturmayla alındığını söyleyerek vermezler. Aradan geçen 5 gün boyunca bütün girişimler boşa çıkar, sonunda Barış Gücünün de devreye girmesi ile Rumlar, Yüzbaşı Cengiz TOPEL'in cenazesini hastanede öldü gerekçesiyle Lefkoşa'nın Türk tarafına teslim etmek zorunda kalırlar.

BM askerlerinin temsilcilerinin de bulunduğu Türk Doktorlarının huzurunda Şehit Yüzbaşı Cengiz TOPEL'in aziz naşının Rumların işkencelerinin ağır iz-

lerini taşıdığı görülmüştür. Yüzbaşı Cengiz TOPEL'in sol gözünü tahrip eden Rumlar, pazılarını matkapla oymuşlar, edep yerlerini ezmişler, kafatasının sol tarafına beton çivisi çakmışlar, sol ayağını kırmışlar, bu yetmiyormuş gibi boğazından göbeğine kadar göğsünü yarıp kalp ve ciğerleri dâhil iç organlarını çıkarmış, çuval diker gibi dikmişlerdi.

Şehit Yüzbaşı Cengiz Topel Kıbrıs'ta, Adana'da, Ankara ve İstanbul'da yapılan törenlerden sonra 14 Ağustos 1964 tarihinde Edirnekapı'daki Sakızağacı Hava Şehitliği'nde toprağa verildi.

Kıbrıs ve Türkiye'de pek çok yere ve kuruma adı verilen şehit Yüzbaşı Cengiz TOPEL'in yaşadığı asıl yer Türk Milletinin kalbidir.

MARTYR CAPTAIN CENGİZ TOPEL

Each martyr of Erenköy is part of a separate story of heroism. Among them, the martyrdom of Captain Cengiz TOPEL, who participated in the operation on August 8, 1964, but was captured by Greeks as a result of his plane crashing only with his feet broken, has a special place.

The Greeks captured Captain Cengiz TOPEL, who managed to survive by parachuting from the plane that was hit as a result of the fire they opened, and brought him to Nicosia by saying "we are keeping him under observation for health". Despite the official request of the wounded Turkish pilot via Turkish Embassy in Nicosia, Greeks did not give him and said he was under investigation. 5 days pass, all attempts are wasted. In the end, with the intervention of the Peace Force, the Greek Cypriots are forced to hand over the funeral of Captain Cengiz TOPEL to the Turkish side of Nicosia on the grounds that he died in the hospital.

In the presence of the Turkish doctors, including the representatives of the UN soldiers, it was seen that the martyr Captain Cengiz TOPEL's saintly body carries the heavy marks of the torture of the Greeks. The Greeks, who destroyed the left eye of Captain Cengiz TOPEL, carved their biceps with a drill, crushed the places of decency, nailed a concrete nail to the left side of the skull, broke his left foot, and stabbed his chest up to his belly, took out his inner organs and saw the body ungracefully. Martyr Captain Cengiz TOPEL was buried in Sakızağacı Air Martyrdom in Edirnekapı on 14 August 1964 after the ceremonies held in Cyprus, Adana, Ankara and Istanbul.

Captain Cengiz TOPEL's name has been given to many places and institutions both in Cyprus and in Turkey, continues to live in the heart of the nation.

HAMİ ONUR BİNGÖL

80

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

KIBRIS TÜRKLERİNİN VARLIK MÜCADELESİ

82

Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum halklarını kurucu ortakları olarak tanıyan 1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti, sadece üç kısa yıl sürebilmiş, ancak bu süreçte Ada'nın Yunanistan'a ilhakını öngören ve BM belgesi olarak da yayınlanan Akritas Planı Rumlar tarafından terkedilmemiştir.

Kıbrıslı Türklerin Rumlar tarafından eşit iki toplumdan azınlığa indirgenme, hatta yok edilme girişimleri, anayasa ve diğer iki toplumlu konulardaki anlaşmazlıklar birçok Kıbrıslı Türk sivilin hayatını kaybettiği 1963'ün trajik olaylarının sebebidir. Rumlar şiddet ve terörle gasp ettikleri yönetim gücüyle Kıbrıslı Türkleri tüm devlet organlarından dışlamış ve Anayasaya aykırı olarak Anayasanın temel hükümlerini tek taraflı olarak değiştirmişlerdir. Kumsal Katliamı sonrası Rumlar, Ayvasıl (Türkeli) ve Şillura (Yılmazköy) Türklerine Şubat 1964 tarihinde Aysozomeno (Arpalık) köyü Türklerine yaptıkları gibi acımasız saldırılarına, Türklere yönelik katliamlarına devam etmişlerdir.

İki toplumun bir arada yaşamasını imkânsız kılan bu olaylar sonucu başkent Lefkoşa'da gerçekleşen nüfusun fiziki olarak ayrılığı 30 Aralık 1963'te İngiliz generalin yeşil bir kalemle harita üzerinde çizdiği, "Yeşil Hat ile belirlenmiştir. Rumların Türklere saldırıları, Türklerin buna karşı direnişleri Mart 1964 'de BM'nin Kıbrıs'a BM Barış Gücü göndermesinin nedeni olmuştur. Ancak, Barış Gücü'nün adaya geliş yasal düzeni sağlayamamış, fiilen Rum yönetiminin işgali devam etmiştir.

Kıbrıs Rum tarafı "Kıbrıs Hükümeti" olduğunu iddia etmekle birlikte Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlar 1963'den beri kendilerini ayrı olarak idare etmişlerdir. Kıbrıslı Türkler için 1963 ve 1974 arasındaki dönem yoksulluk, korku ve güvensizlik dönemi olmuş-

tur. Kıbrıs Türkleri bu 11 yıl boyunca şartları çok ağır bir ortamda birbirini izleyen Rum-Yunan askerî saldırıları, ekonomik ambargolara karşı yaşamaya var olmaya çalışmıştır. Kıbrıs Türklerinin bu zor yıllarda Anavatan Türkiye'nin kararlı tutumu, Rumların ve başta Yunanistan olmak üzere Rum destekçilerinin hayallerinin gerçekleşmesini engellemiştir.

1964 yılı baharında, Rumlara ağır darbe indirilen Erenköy savaşları sonrasında 1 Kasım 1967 yılında Geçitkale-Boğaziçi Köylerine yapılan Rum saldırıları yine kayıplara ve acılara sahne olmuş, Türkiye'nin sert müdahalesi ile karşılaşan Rumlar istedikleri sonuca ulaşamamışlardır. Silah zoru ile elde edemediklerini, bu defa görüşmeler yoluyla, masada kazanmaya çalışan Rumların girişimleri ise ENOSİS üzerinde ısrar etmeleri yüzünden başarısızlığa uğramıştır.

ENOSİS'in hayata geçirilmesi hedefiyle Yunanistan'daki cunta Kıbrıslı Rum EOKA unsurlarıyla işbirliği içerisinde 15 Temmuz 1974 tarihinde Kıbrıs'ta bir darbe gerçekleştirmiştir.

Rum yönetiminin başına getirilen EOKA tedhişçisi Nikos Sampson, Enosisi ilan etmeyi düşündüğü bir sırada Türk Silahlı Kuvvetleri, 1960 Garanti Antlaşmasının 4. Maddesine dayanarak 20 Temmuz Mutlu Barış Harekâtı'nı hayata geçirmiş, 14 Ağustos 1974'te başlayan İkinci Harekât ile de Ada'da daha fazla şiddet ve can kaybına engel olmakla kalmamış aynı zamanda Kıbrıs Adası'nın Yunanistan'a ilhak edilmesini önlemiştir.

Türk Ordusunun 20 Temmuz Barış Harekâtını gerçekleştirdiği sırada Rumlar soykırım amaçlı katliamlarına devam ettiler. Larnaka'ya bağlı küçük bir köy olan Taşkent'te, Larnaka İlçesine bağlı Alaminyo'da,

Muratağa - Sandallar - Atlılar köylerinde Rumlar, MAKARİOS'un Ağustos 1964'te söylediği "Türkiye Kıbrıs Türklerini kurtarmak için gelirse kurtaracak Kıbrıslı Türk bulamayacaktır." sözlerini uygulamak istercesine yüzlerce Türkü vahşice öldürdüler... Toplu gömüldükleri mezarlardan çıkarılanların yanı sıra cesetlerine dahi ulaşılamayan bir o kadar da kayıp Türk'ün varlığı, acısı hiç unutulmadı, insanlık tarihine hiç yakışmadı...

THE STRUGGLE FOR EXISTANCE OF THE TURKISH CYPRIOTS

84

Founded in 1960, the Republic of Cyprus, which recognized the Turkish Cypriot and Greek Cypriot peoples as its founding partners, lasted only three short years, but the Greek Cypriots did not abandon the Akritas Plan, which also envisaged the annexation of the island to Greece. Attempts by the Greek Cypriots to reduce the number of the Turkish Cypriots or even eliminate them rather than living as two equal communities, disputes on the constitution and other bi-communal issues are the cause of the tragic events of 1963, when many Turkish Cypriot civilians lost their lives. Greek Cypriots excluded Turkish Cypriots from all state organs with the power they seized with violence and terror and unilaterally changed the basic provisions of the Constitution, which was in contradiction with the Constitution. After the massacre of the beach, the Greeks continued their brutal attacks against the Turks of Aysozomeno (Arpalık) in February 1964 against the Turks of Ayvasıl (Türkeli) and Şillura (Yılmazköy) and continued their massacres against the Turks.

The physical separation of the population in the capital Nicosia as a result of these events, which made it impossible for the two communities to live together, was determined on 30 December 1963 with the "Green Line" that the British general drew with a green pen on the map. The attacks of the Greeks against the Turks and the resistance of the Turks against them were the reason that the UN sent a UN Peace Force to Cyprus in March 1964. However, the arrival of the Peace Corps on the island failed to establish a lawful order and the occupation of the Greek Cypriot administration continued. Although the Greek Cypriot side claims to be "the

Cypriot Government," Turkish Cypriots and Greek Cypriots have each handled their affairs separately since 1963. For Turkish Cypriots, the period between 1963 and 1974 was a period of poverty, fear and insecurity. During these 11 years, the Turkish Cypriots tried to survive the Greek-Greek Cypriot military attacks and economic embargoes in a very severe environment. Attitude of the motherland Turkey in these difficult years of Cyprus has prevented the realization of the dreams of the Greek Cypriots and their supporters, particularly Greece.

In the spring of 1964, after Erenkoy wars that inflicted a heavy blow on the Greek Cypriots, attacks to Geçitkale-Bogazici villages on 1 November 1967 resulted once more with a scene of loss and pain, but the Greek Cypriots, faced with the harsh intervention of Turkey, failed to achieve their wishes. The attempts of the Greek Cypriots, who tried to win at the table by negotiations after a failure of arms, failed again due to their insistence on ENOSIS.

In order to implement ENOSIS, the junta in Greece conducted a coup in Cyprus on 15 July 1974 in cooperation with the Greek Cypriot EOKA elements. At a time when EOKA terrorist Nikos Sampson, who was appointed as the head of the Greek Cypriot administration considered the declaration of Enosis, Turkish Armed Forces enacted the July 20, Happy Peace Operation on the basis of Article 4 of the 1960 Guarantee Treaty, through which Turkey prevented not only more violence and death, but also the annexation of Cyprus to Greece.

When the Turkish Army carried out the July 20 Peace Operation, the Greek Cypriots continued their genocide-based massacres. In Taşkent which is a small village connected to Larnaca, in Alaminos of Larnaca, as well as in Muratağa, Sandallar, Atlılar villages, the Greek Cypriots brutally killed hundreds of Turks, as if they wanted to perform the words of Makarios who had said in August 1964, "if Turkey comes to rescue the Turkish Cypriots, she will not find anyone to save."

In addition to those who were buried in the mass graves, the existence of so many lost people on the Turkish side whose corpses could not be reached, the grief and memory of them were never forgotten... It remains as a disgrace in human history...

ANIL ERTOK ATMACA

86

ATTILA DÖL

87

BÜLENT SALDERAY

Tek Neden Türk Olmalarıydı / Only Reason; They were Turk, 2019, Tü Akrilik, 100x100 cm

CANAN DELİDUMAN

Kıbrıs'ta Türkler, 2019, Tuval üzerine akrilik, 80x140 cm
Turks In Cyprus, 2019, Acrylic, 80x140 cm

ÇAĞATAY AKENGİN

Ölmedik, 2019, Tuval Üzerine Akrilik Boya, 40x60 cm
We Die, 2019, Acrylic, 40x60 cm

GONCA YAYAN

HÜDA SAYIN YÜCEL

Sonsuz Yürüyüş 1, 2019, Kağıt Üzerine Karışık Teknik, 14,7 x 20,9 cm
Endless Walking 1, Mixed Technique, 14,7 x 20,9 cm

İBRAHİM GÖKHAN CEYLAN

MEHTAP BİNGÖL

MELİHA YILMAZ

MUNA SİLAV

96

İsimsiz / Untitled, 2019, Suluboya / Watercolor, 50x70 cm

MUSTAFA CEMİL TURHAL

NURETTİN ŞAHİN

98

ÖZLEM YENİGÜL CAN

99

SEMRA ÇEVİK

100

Umutla Beklenen, 2019, Tuval üzerine akrilik
Hoped For, 2019, Acrylic

ŞÜKRAN PEKMEZCİ

101

YILMAZ ÇIRACIOĞLU

103

Bağımsızlık Yolunda, 2019, Tuval Üzerine Akrylik, 100x100 cm
On The Way To Independence, 100x100 cm

ZUHAL ARDA

104

İsimsiz / Untitled, 2019, TÜ Akrilik, 100x100 cm

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

DENKTAŞ'IN RADYO KONUŞMASI ... 20 TEMMUZ 1974

106

20 Temmuz 1974 Cumartesi Saat: 05.00... Rauf Denktaş'ın Bayrak Radyosu Konuşması Sevgili kahraman fedakâr Kıbrıs Türkü, on bir yıldır Kıbrıs'ta insan şeref ve haysiyetiyle yaşamak, can ve mal emniyetinizi koruduğuna inandığınız anlaşmalarla meydana gelmiş olan bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin varlığını korumak için her şeyinizi ortaya koydunuz. Tüm haklarınızın ve bağımsızlığın koruyucusu ve garantörü ana vatanımıza güven ve inanç içinde tarihi ve şerefli bir mukavemet mücadelesi verdiniz.

Bugün bu anda kahraman Türk silahlı kuvvetleri Kıbrıs'ın her yanında havadan ve denizden çıkarma yapmaktadır. Gazanız mutlu olsun sevgili kardeşlerim. Söyleyeceklerimi iyi dinleyiniz ve bunlara harfiyen riayet ediniz. Türk silahlı kuvvetlerinin bugün başlatmış olduğu harekât bağımsızlığımızın garantörü olarak 1960 antlaşmalarının ana vatanımız Türkiye'ye vermiş olduğu meşru hak ve yetkilere dayanmaktadır. Bu bir istila değildir. Kıbrıs'ın bağımsızlığını ülke bütünlüğünü ve güvenliğini yeniden tesis etmek için girişilen ve sadece bu gayeye matuf sınırlı bir polis harekâtıdır. Bu müdahalede devamlı suretle dost geçinmek istediğimiz ve bağımsızlığımızın müşterek koruyucusu olan Rum toplumuna karşı girişilmiş bir harekât değildir. Tam aksine hak ve hürriyetleri Yunanistan'daki cunta adına ellerinden zorbalık ve silah zoruyla alınmış Rum halkını meşru hak ve hürriyetlerine kavuşturmak, başlarına konmuş olan cunta ajanlarını bertaraf etmek ve meşru hükümeti kurmaktır. Bu nedenle kahraman Türk silahlı kuvvetlerinin ve mücahitlerimizin bu meşru harekâtı devam ederken nerede olursanız olunuz Rumlara karşı herhangi bir saldırıda veya nümayişte bulunmamanızı ve kendinizi koruyucu tedbirler ötesinde herhangi bir tedbire tevessül etmemenizi içtenlikle rica ederim. Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin egemenliğinin ve toprak bütün-

lüğünün koruyucusu olarak kahraman Türk silahlı kuvvetlerini aziz vatan topraklarında kucaklamanın bir asırlık hasreti gidermenin sevinci ve mutluluğu içindeyiz. Hepimizin vazifesi bu harekâtı hedefinden saptırmamak, kan akmasını önlemek ve bir an evvel Kıbrıs'a barışı getirmektir. Bu nedenle harekât devam ettiği sürece polisimizin mücahitlerimizin askeri komutanlarımızın görevini kolaylaştıracak şekilde hareket ediniz. Hiçbir şart altında sokaklara açık yerlere çıkmayınız, evlerinizde kalınız. Çocuklarınızı bodrum ve zemin katlarında muhafaza ediniz. Silah sesleri dindi diye açığa fırlamayınız, sabırlı olunuz. Harekâtın zaferle bitmesini bekleyiniz. Hepimize bu günleri gösteren ulu tanrıya dua ediniz ve yeni tebligatımızı bekleyiniz. Zafer bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetinin savunucusu tüm Kıbrıslılarındır. Tanrı kahraman Türk silahlı kuvvetlerini mensuplarına ve onların ayrılmaz bir parçası olan mücahit ordumuza kuvvet bahşetsin, zaferler nasip eylesin. Zafer haktan yanadır. Zafer on bir yıl büyük bir adaletsizliğe haksızlığa maruz kalan tüm Kıbrıslılarındır.

RADIO SPEECH BY DENKTAŞ ...

20 JULY 1974, SATURDAY TIME: 05.00

Dear devoted and gallant Turkish Cypriots, for the last eleven years you have sacrificed everything you have to protect the existence of the independent Republic of Cyprus which was established through mutual agreements to protect your life and property and to ensure that you would live humanely in Cyprus. You have put up a historical and honorable fight in trust and belief to our homeland, the protector and guarantor of all your rights and independence. Today, at this very moment, the heroic Turkish armed forces are making air and sea landings all over Cyprus.

Dear brothers, may we be victorious in our holly struggle. Listen to what I now say and follow them strictly. The military operation that the Turkish armed forces have started today is based on the legitimate rights and powers given to our motherland Turkey by consent of the 1960 treaties. This is not an invasion. It is a limited police operation aiming to restoring the independence and security of the country and the integrity of Cyprus. It is not an operation against the Greek society, which we constantly want to make friends with and which is the participative protector of our independence. On the contrary, the ultimate aim of this operation is also to give the Greek Cypriots their legitimate rights and freedoms extorted by the Greek junta, eliminate the junta agents, and establish a legitimate government.

For this reason, I sincerely ask that you do not make any attacks against the Greek Cypriots wherever you are during the legitimate action of our heroic Turkish armed forces and mujahideen, and do not take any measures beyond protective measures. As the protector of the sovereignty and territorial integrity of the independent Republic of Cyprus, we are in the joy and happiness of embracing the heroic Turkish

armed forces in our beloved land, whom we have been longing for a century.

It is our duty to keep this operation in line with its objective, to prevent bloodshed and to bring peace to Cyprus as soon as possible. Therefore, as long as the operation continues, act in a way that will facilitate the task of our military commanders, of the Mujahideen forces and of our police. Under no circumstances, do not go out to the streets, stay in your homes. Keep your children in the basement and ground floors. Do not move out just because the gunfire has stopped, be patient. Wait for the operation to end in victory. Pray to the great God who has shown us all these days and wait for our new notification. Victory belongs to all Cypriots who are defending the independence of Republic of Cyprus. May God grant victory to the Turkish armed forces and our mujahedeen army, which is an integral part of the Turkish armed forces. Victory favors the right. Victory belongs to all Cypriots who suffered a great injustice for eleven years.

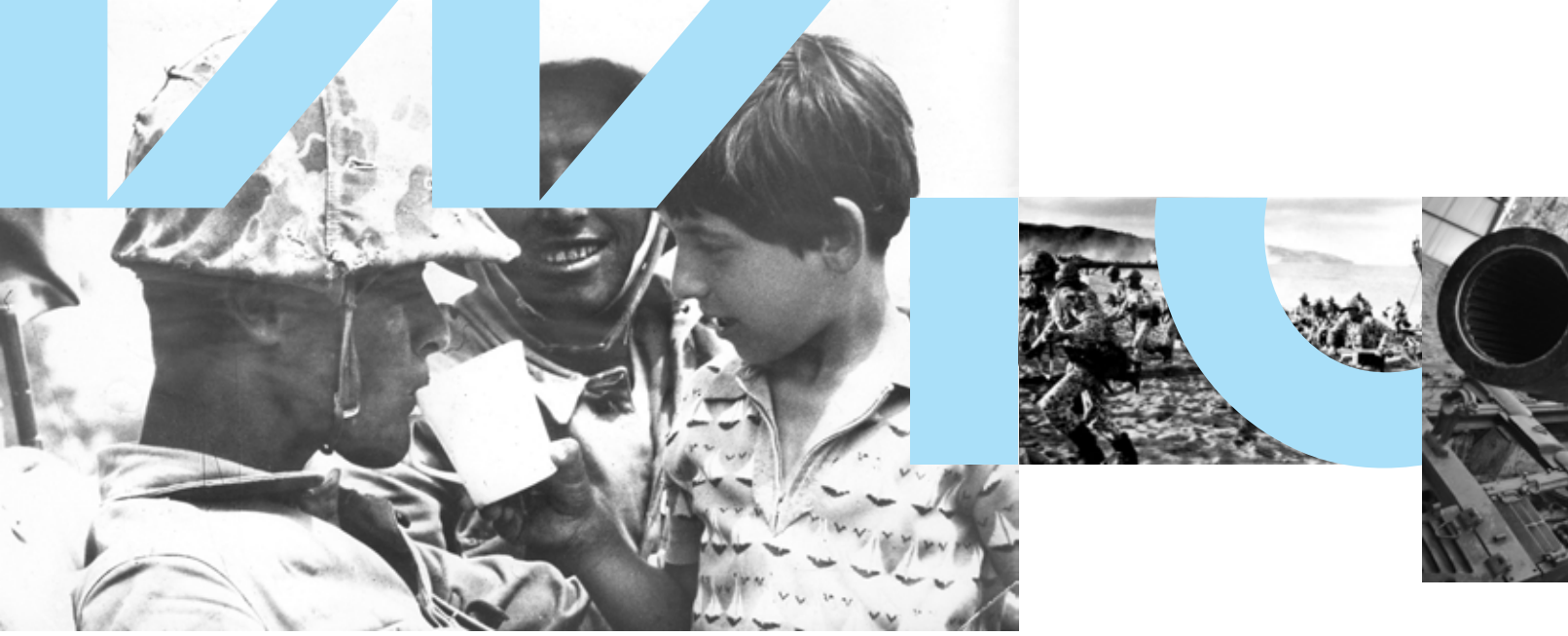
RAMAZAN CAN

108

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI

Kıbrıs Barış Harekâtı, Türkiye'nin 20 Temmuz 1974'te başlattığı, 18 Ağustos 1974'te sona eren, 4 hafta 1 gün süren ve Kıbrıs Adası'na yapılmış Askerî Barış Harekâtıdır.

110

Yunan-Rum paramiliter ordusunun EOKA-B ile beraber 15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta askeri bir darbe gerçekleştirmesi sonucunda Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Başpiskopos III. Makarios görevden alındı ve yerine EOKA-B'nin lideri Nikos Sampson getirildi. Darbenin amacı Kıbrıs'ta Yunan ilhakının gerçekleştirilmesi ve Kıbrıs Helenik Cumhuriyeti'nin kurulmasıydı.

Kıbrıs'ta yapılan bu darbenin Lefkoşa'daki Türk Büyükelçiliği tarafından şifreli mesajla Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı'na iletilmesi üzerine 1960 yılında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyeti Garanti Antlaşması'nın garantör ülkesi olan Türkiye, bir diğer garantör ülke olan İngiltere ile ortak bir operasyon gerçekleştirmek için durumu görüştü. İngiltere'nin destek vermemesi halinde Türkiye, tek başına askeri operasyon gerçekleştirme kararı aldı.

Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı 16 Temmuz 1974 tarihinde, ABD ve İngiltere Büyükelçilikleri'ne durumu bildirdi. Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, muhalefet partileri liderleri ile durumu görüştü ve bir gün sonra müzakereler için Londra'ya hareket etti.

Bülent Ecevit önderliğindeki Türk heyeti, dönemin İngiltere başbakanı Harold Wilson, İngiltere Dış İşleri Bakanı James Callaghan ve ABD Dış İşleri Bakanı Yardımcısı Joseph Sisco ile Kıbrıs meselesini görüştü. İngiltere ve ABD'nin Türkiye'ye destek vermemesi üzerine 18 Temmuz 1974'te Türk heyeti Ankara'ya geri döndü. Kıbrıs'taki durumun Genelkurmay Baş-

kanlığı'ndaki komutanlarla görüşülmesinin ardından 19 Temmuz 1974 tarihinde Bakanlar Kurulu oy birliği ile Kıbrıs'a askeri müdahale kararı aldı.

20 Temmuz 1974'te başlayan ilk askeri müdahalede Kıbrıs'ın yüzde 3'ü Türk kuvvetleri tarafından ele geçirildi. Kıbrıs'a ve Yunanistan'a hâkim Yunan askeri cuntasının görevi bırakmasıyla Yunanistan'da yönetim sivil iradeye devredildi. Böylece Yunanistan'da 1967'den bu yana hüküm süren askeri cunta yönetimi sona erdi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 353 sayılı kararının 5. maddesi kapsamında Türkiye, Yunanistan ve İngiltere taraflarının, Kıbrıs'ta anayasa düzeninin tekrar kurulması için 25 Temmuz 1974'te başlayan Birinci Cenevre Konferansı 30 Temmuz'da imzalandı. İmzalanan anlaşma gereği Kıbrıs'ta Türk ve Rum olmak üzere iki otonom yönetimin mevcudiyeti kabul edildi.

İkinci Cenevre Konferansı'nın görüşüleceği 8 Ağustos 1974 tarihine kadar Rum ve Yunan askerlerinin Türk bölgelerinden çekilmeleri gerekiyordu fakat askeri birlikler bu bölgelerden çekilmediği gibi Türk bölgelerine saldırılar düzenlendi, kuşatıldı ve birçok Türk esir alındı.

Türk heyeti, 8 Ağustos 1974'te başlayan İkinci Cenevre Konferansında Kıbrıs'ta coğrafi esasa dayalı federatif devlet kurulmasını önerdi. Rum tarafının bu öneriyi reddetmesi üzerine Türk tarafı, Rum tarafına zaman kazandırmamak ve Türk bölgelerine yapılan saldırıları engellemek amacıyla 14 Ağustos'ta ikinci harekâtın başlaması için anlaşmaya vardı.

Cenevre'deki görüşmelerden sonuç çıkmayınca dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, dönemin Dışişle-

ri Bakanı Turan Güneş'e "Ayşe Tatile Çıksın" parolasını iletti ve 14 Ağustos 1974 günü saat sabah 04:30'da Kıbrıs'taki Türk birlikleri harekete geçti.

15 Ağustos 1974'te Kıbrıs'ın yüzde 38'i ele geçirildi. Rum kuvvetleri bu gelişmeyle beraber geri çekilmek zorunda kaldı. Fakat Rumlar geri çekilirken Türk köylerini yaktılar ve insanları katlettiler.

111

Kıbrıs Barış Hareketi sonucu Türk Silahlı Kuvvetleri'nden 415 kara, 65 deniz, 5 hava ve 13 jandarma olmak üzere toplamda 498 şehit verildi, 1200 kişi de yaralandı. 1672 Kıbrıs Türkü şehit oldu.

1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devleti, 15 Kasım 1983 tarihinde de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruldu.

Yunan Temyiz Mahkemesi askeri cunta yönetimi hakkında açılan dava sonucu 21 Mart 1979'da şu kararı verdi:

"Zürih ve Londra antlaşmalarına göre Kıbrıs'a yapılan Türk askeri müdahalesi yasaldir. Türkiye, yükümlülüklerini yerine getirme hakkı olan garantör devletlerden biridir. Esas suçlular darbeyi hazırlayan ve icra eden ve bu suretle de bu müdahalenin koşullarını hazırlayan Yunan subaylarıdır."

CYPRUS PEACE OPERATION

Cyprus Peace Operation is a Military Peace Operation made on the island of Cyprus, which Turkey started on 20 July 1974 and ended on August 18, 1974, lasting for a period of 4 weeks and 1 day.

112

As the Greek-Greek paramilitary army conducted a military coup in Cyprus together with EOKA-B, on July 15, 1974, the President of the Republic of Cyprus, Archbishop III. Makarios was dismissed and replaced by Nikos Sampson, leader of EOKA-B. The aim of the coup was the realization of the Greek annexation in Cyprus and the establishment of the Hellenic Republic of Cyprus.

After Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey is informed about the coup in Cyprus in an encoded message by the Turkish Embassy in Nicosia, Turkey discussed a joint operation with England as the guarantor states of Cyprus based on Cyprus Treaty of Guarantee signed in 1960. As a result, Turkey decided to carry out a military operation, even if England failed to support.

Ministry of Foreign Affairs of Turkey informed USA and British Embassies on July 16, 1974. Prime Minister of the period, Bülent Ecevit discussed the situation with the leaders of the opposition parties and left for London for negotiations the next day.

The Turkish delegation, led by Bülent Ecevit, discussed the Cyprus issue with then British Prime Minister Harold Wilson, British Secretary of State James Callaghan and US Deputy Secretary of State Joseph Sisco. The Turkish delegation returned to Ankara with support of Britain and the United States. After the situation in Cyprus was discussed with the commanders of the General Staff, the Council of

Ministers unanimously decided to have a military intervention in Cyprus on 19 July 1974.

In the first military intervention that began on July 20, 1974, 3% of Cyprus was seized by Turkish forces. When the Greek military junta dominating Cyprus and Greece left the office, the administration was transferred to civilian will in Greece. Thus, the military junta rule in Greece that lasted since 1967 has come to an end.

Within the framework of the decision by United Nations Security Council article 5 of number 353, Turkey, Greek, and England were supposed to start negotiations for re-establishment of constitutional order in Cyprus. As a result of the First Geneva Conference, which started on July 25, 1974, the Geneva Treaty was signed. Under the agreement signed, the existence of two autonomous administrations in Cyprus, Turkish and Greek, was accepted.

Greek and Greek troops had to withdraw from the Turkish territories until August 8, 1974, when the second Geneva Conference was to be discussed, but military units were not withdrawn from these regions. Moreover, Turkish regions were attacked and besieged, and many Turks were captured.

At the Second Geneva Conference, which started on August 8, 1974, the Turkish delegation proposed the establishment of a federative state in Cyprus on a geographical basis. When the Greek Cypriot side rejected this proposal, the Turkish side reached an agreement to start the second operation on August 14th in order to save time for the Greek Cypriot side and to prevent attacks on Turkish regions.

When the talks in Geneva did not yield any results, Prime Minister Bülent Ecevit conveyed the password of the time "Ayşe should go on holiday" to the then Foreign Minister Turan Güneş and Turkish troops in Cyprus took action at 04:30 on August 14, 1974.

On August 15, 1974, 38 percent of Cyprus was seized. With this development, the Greek Cypriot forces had to retreat. But as the Greeks withdrew, they burned Turkish villages and massacred people.

As a result of the Cyprus Peace Movement, there are a total of 498 martyrs, including 415 land, 65 naval, 5 air and 13 gendarmes from the Turkish Armed Forces, and 1200 people were injured. 1672 Turkish Cypriots became martyrs.

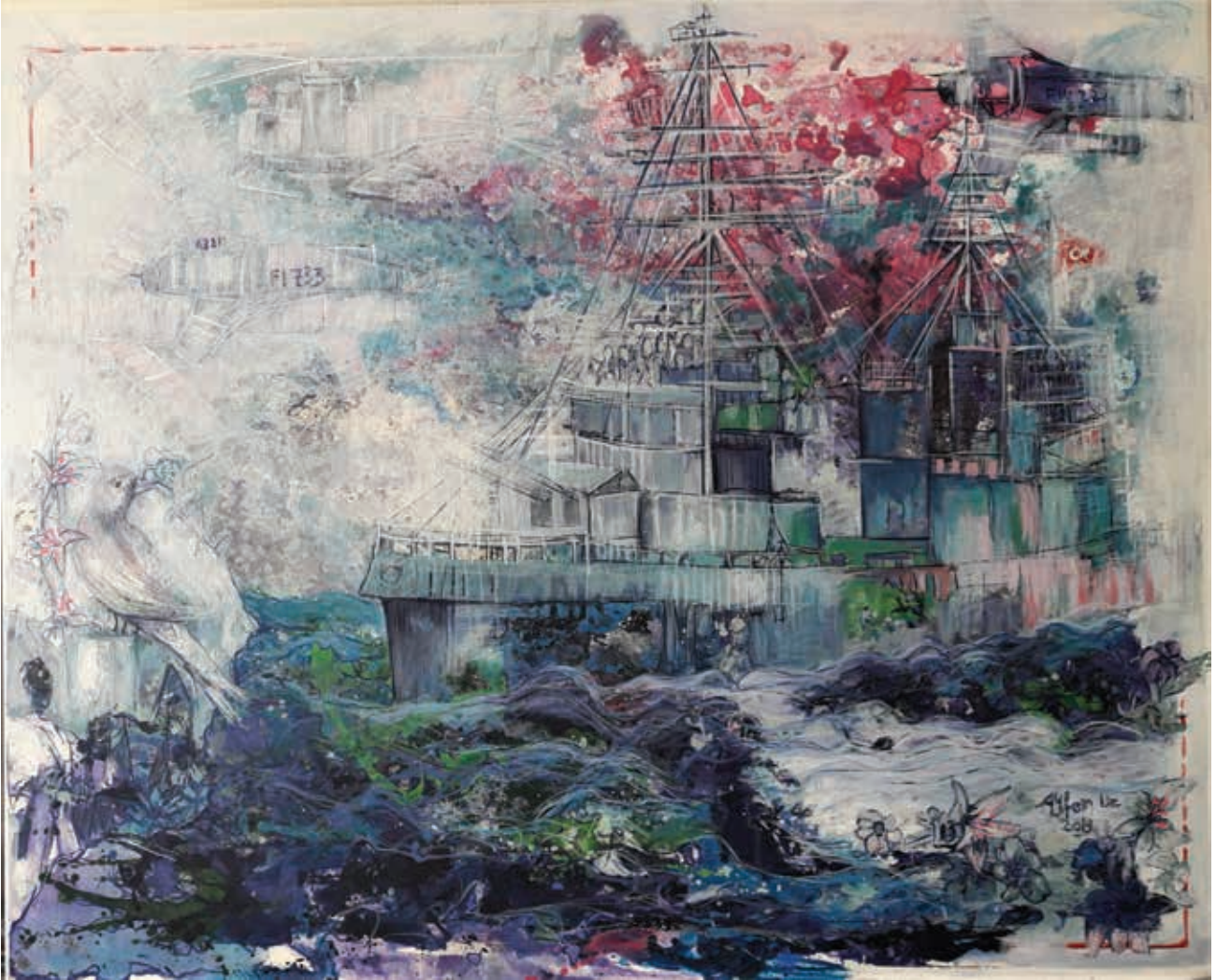
The Turkish Federated State of Cyprus was established in 1975 and the Turkish Republic of Northern Cyprus was established on 15 November 1983.

On 21 March 1979, the Greek Court of Appeals ruled the following judgement, as a result of a lawsuit against the military junta administration:

"According to the Zurich and London treaties, Turkish military intervention in Cyprus is legal. Turkey, is one of the guarantor powers that have the right to fulfill their obligations. The main culprits are the Greek officers who prepared and executed the coup and thus prepared the conditions of this intervention".

AYFER UZ

Zafer ve Umut, 2019, Tuval Üzerine Akrilik Tekniği, 90x110cm
Victory and Hope, 2019, Acrylic, 90x100 cm

ALİ ERTUĞRUL KÜPELİ

115

ARİF AZİZ

116

Hasret Bitti / The Longing is Over, 2019, Tü Akrilik, 70x90 cm

İSENBİKE ASENA GÜLENSOY

117

AYDIN ZOR

AZİMET KARAMAN

DİLEK OĞUZOĞLU

Zafer / Victory, 2019, Tü Akrilik, 110x75 cm

GÜLER AKALAN

121

GÜZİN AYRANCIOĞLU

Cephede / In the front, 2019, Tü Akrilik, 100x100 cm

HANDE BOLU SERT

123

Dikenli Teller Ardında, 2019, tuval üzerine akrilik, 100x120 cm
Behind Barbed Wires, 2019, Acrylic, 100x120 cm

HASAN PEKMEZCİ

124

Onur Savaşları / War of Honor, 2019. 80x120cm. TüYB

HATİCE BAHATTİN CEYLAN

125

Göklerin Süsü, 2019, Dijital Sanat, 1 x 1 m
Ornament of sky's, 2019, Digital Art, 1 x 1 m

HÜLYA KAROĞLU

126

Yavru Vatan'da Sulh, 2016, Ağaç Baskı, 100x102 cm
Peace in the homeland, 2016, Wood Printing, 100x 102 cm

HÜSEYİN ELMAS

127

HÜSEYİN UYSAL

Beyaz Tank, 2019, Karışık Teknik, 100x120 cm
White Tank, 2019, Mixed Technique, 100x 120 cm

İBRAHİM ÇOBAN

İSMAİL ARSLAN

Milli Mücadele, 2019, Tuval üzerine yağlı boya, 100x80 cm
National Struggle, 2019, Oil on canvas, 100x80 cm

MURAT ASLAN

OĞUZ YURTTADUR

132

OSMAN ÇAYDERE

133

RAİF KALYONCU

134

Bağımsızlık, 2019, Tuval Üzerine Yağlı Boya ,80x90 cm
Independence, 2019, Oil Painting On Canvas, 80x90cm

SEMİH BÜYÜKKOL

135

Ana, 2019, Tuval Üzerine Akrilik Boya, 100 x 100 cm
Mother, 2019, Acrylic Paint on Canvas, 100 x 100 cm

SEVGİ ÇAL

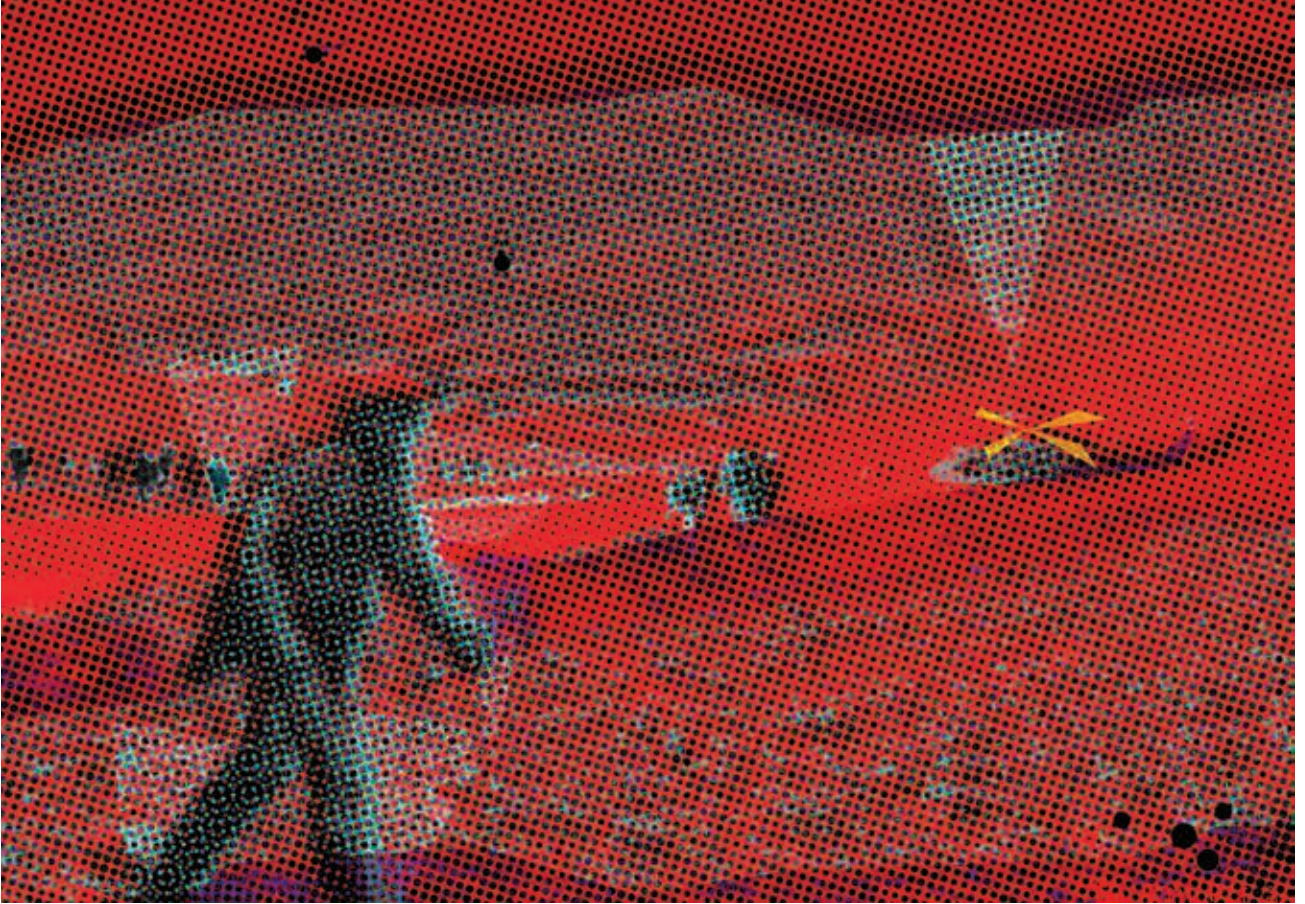
İsimsiz, 2019, Tuval üzerine karışık teknik, 70x50 cm
Untitled, 2019, Mixed Technique, 70x50 cm

UĞUR YILMAZ

VEYSEL ŞAYLİ

138

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE

MURATAĞA, SANDALLAR ve ATLILAR KATLIAMI

140

Türkiye'nin Kıbrıs'ta Barış harekâtını başlattığı gün, Magusa ilçesine bağlı Sandallar köyünde 50 kişi kadar bir Türk nüfusu yaşamakta idi. 20 Temmuz 1974 Cumartesi, harekâtın başlaması ile civardaki Rum köylüleri bu küçük köydeki Türkleri taciz etmeye başladılar ve köy nüfusunu katliama tabi tuttular. Cani Rumlar, sanki Başpiskopos Makarios'un Ağustos 1964'te söylediği "Türkiye Kıbrıs Türklerini kurtarmak için gelirse kurtaracak Kıbrıslı Türk bulamayacaktır." sözlerini uygulamak istercesine masum Türk köylülerine saldırdılar.

Bu saldırıların en korkunçlarından biri 14 Ağustos 1974 tarihinde EOKA-B tarafından Kıbrıs'ın Muratağa, Sandallar ve Atlılar köylerinde Kıbrıs Türklerine karşı Rumların gerçekleştirdiği katliamdı. 13-14 Ağustos tarihinde önce Sandallar basıldı, daha sonra bu köylüler Muratağa'ya getirilerek 14 Ağustos günü Muratağa köylüleri ile birlikte öldürüldüler. Köylüler katledildikten sonra buldozerler kullanılarak terk edilmiş bir taşocağının yakınlarındaki bir toplu mezara vahşice gömüldüler. Bu Katliamda en genci 16 günlük, en yaşlısı ise 95 yaşında olmak üzere 126 Türk şehit edilmiştir. Birleşmiş Milletler tarafından "insanlığa karşı bir suç" olarak nitelenen otomatik tüfekler ve kesici aletlerin kullanıldığı bu

katliamın Türk birlikleri tarafından keşfi ve cesetlerin bulunması 1-2 Eylül 1974 tarihinde gerçekleşmiştir.

Atlılar köyü katliamı, iki EOKA-B militanı ve bölgeden topladıkları otuz Rum tarafından gerçekleştirildi. 15 Ağustos günü basılarak köyden önce 15 yaş üstü tüm erkekler esir alınarak köy dışına çıkarıldı. Burada toplu mezarları kazdırıldıktan sonra hepsi kurşuna dizildi. Saklanarak kurtulabilen üç kişi dışında köy halkı bu katliamda tamamen öldürülmüştür. Atlılar toplu mezarından 37 kişi çıkarılmıştır. Atlılar köyündeki toplu mezar Muratağa köyündekinden daha önce, 20 Ağustos günü bulunmuştur.

Bu köylerde yaşananlar "katliam" olarak isimlendiriliyorsa eğer, insanlık Soykırım'ın ne demek olduğunu bir daha düşünmelidir.

MASSACRE of THE MURATAĞA, SANDALLAR AND ATILAR

On the day when Turkey's Cyprus Peace Operation started, there was a Turkish population, nearly 50 people, living in the Sandallar village of Famagusta district. On Saturday, July 20, 1974, with the start of the operation, the nearby Greek villagers began harassing the Turks in this small village and massacred the village population. As if practicing what Archbishop Makarios said in August 1964, , "if Turkey comes to rescue the Turkish Cypriots, she will not find anyone to save," Canine Greeks, attacked innocent Turkish villagers and massacred them.

One of the most horrible attacks of this period was the massacre of the Turkish Cypriots by the Greek Cypriots in the villages of Muratağa, Sandallar and Atlılar on 14 August 1974 led by EOKA-B. On 13-14 August, the Sandallar were raided first and these villagers were brought to Muratağa and killed on August 14 together with Muratağa villagers. After the villagers were slaughtered, they were brutally buried in a mass grave near an abandoned quarry using bulldozers. In this massacre, 126 Turks were martyred, the youngest being 16 days old and the oldest

being 95 years old. On September 1-2, 1974, the Turkish troops discovered this massacre described by the United Nations as "a crime against humanity", committed by using automatic rifles and cutting tools and found the bodies of these villagers.

The Atlılar village massacre was carried out by two EOKA-B militants and thirty Greeks from the region. On 15 August, all men over the age of 15 were taken captive and brought out of the village. After the mass graves were excavated, they were all shot. The villagers were killed in this massacre except for the three survivors. 37 people were found in the mass graves of Atlılar. The mass grave in the village of Atlılar was found on August 20, earlier than the one in Murataga.

If the events in these villages are called massacres, humanity should think again what genocide means.

141

AYSUN ALTUNÖZ

142

70'lerde Kıbrısta Çocuk Olmak / Being a child in Cyprus in the 70's, 2019, Tü Akıllık, 110x80 cm

HURİYE ÇELİKCAN

143

SERKAN İLDEN

144

Hüzün/ Sadness, 2019, Tü Akrilik / Acrylic on Canvas, 100x70 cm

UMUT DEMİREL

145

CESURUM, GELDİM, ALDIM !!!

I AM BRAVE, I CAME AND I TOOK!!!

E.O.K.A Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamayı amaçlayan "enosis" hedefini gerçekleştirmek için kurulan albay Grivas tarafından yönlendirilen ve Türkleri vahşice katletmesiyle bilinen acımasız bir terör örgütü idi...

Kıbrıs'taki birçok Türk'ü kadın, çocuk, yaşlı demeden katleden E.O.K.A militanları Kıbrıs'ta bir nizamiye karakolunun duvarına Türkçe olarak;

"Cesursan gel al "...diye yazmışlardı.

20 Temmuz 1974 tarihindeki Kıbrıs Barış Harekâtı sonucunda rumlar işgal ettikleri Türk Yurdu'ndan fare gibi kaçıp deliklerine saklanırlar, saklanamayanlar ise Türk süngüleri ucunda ölürlər...

Harekat sonrası adanın kuzeyinde ve Türk bölgesinde kalan bu nizamiye duvarına Türk askerleri ise şöyle yazarlar;

"E.O.K.A Cesursan gel al demiştin; CESURUM, GELDİM, ALDIM..."

E.O.K.A was a brutal terrorist organization, known for its brutal massacre of the Turks, led by Colonel Grivas, founded to achieve the goal of "enosis" to take Cyprus under the nation of Greece..

When E.O.K.A militants massacred many Turkish Cypriots including women, children and the old, they wrote on the wall of a police station in Cyprus;

"If you are brave, come and take"...

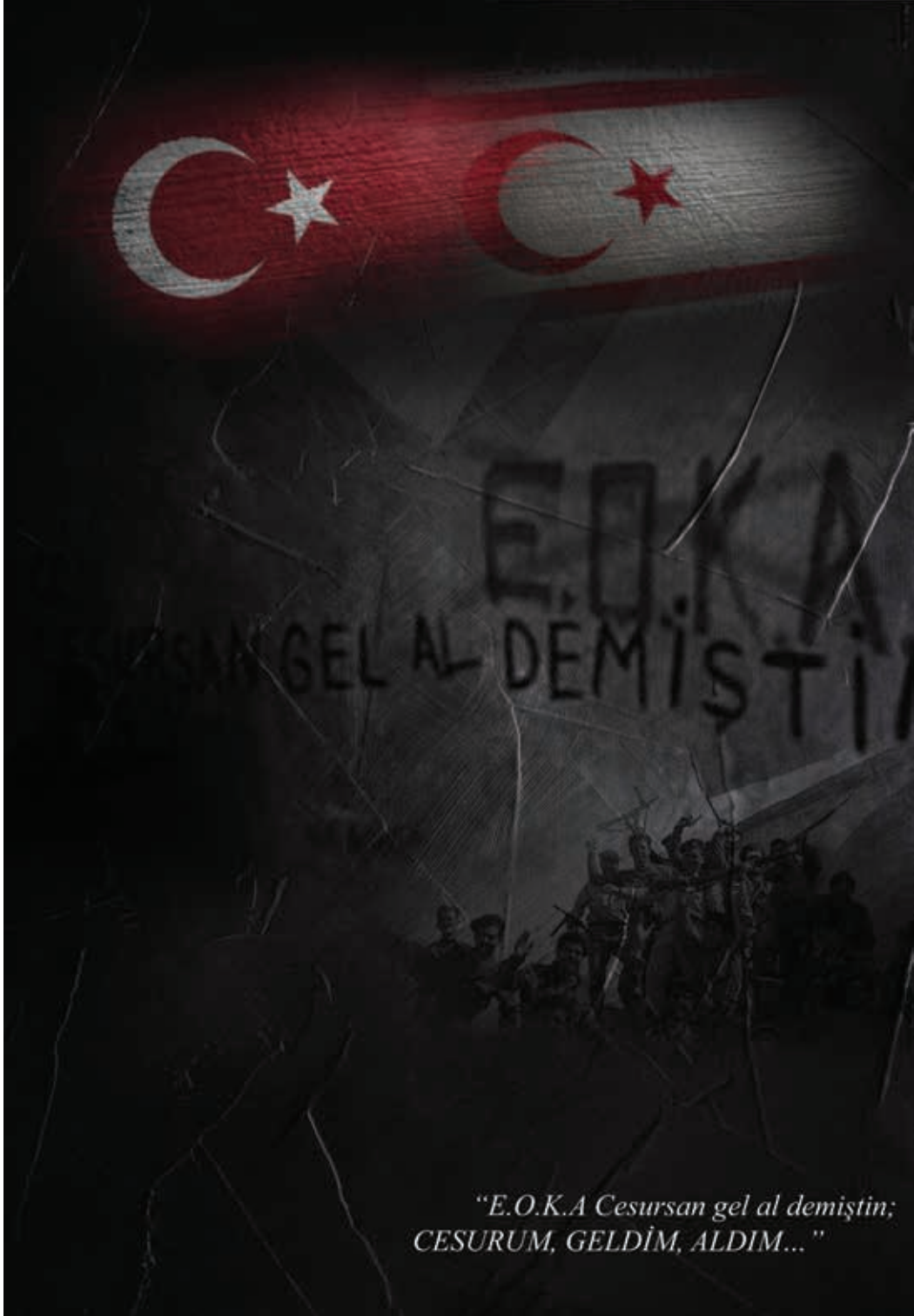
As a result of the Cyprus Peace Operation on July 20, 1974, Greek Cypriots escaped from the Turkish land they occupied, like rats and hid in their holes. Those who cannot hide died at the tip of Turkish bayonets...

After the operation Turkish soldiers wrote the following onto the main wall in the north of the island in the Turkish region:

"E.O.K.A You said if you were brave, came and take it: I am BRAVE, I Came, I Took..."

YAVUZ KAN KANUK

*"E.O.K.A Cesursan gel al demiştin;
CESURUM, GELDİM, ALDIM..."*

KUZHEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU

148

1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin üç yıl gibi kısa süre içinde yıkılmasında Kıbrıs Rumlarının "Megali İdea" hayallerinin temelinde "Enosis" istekleriyle Adadaki Türk Halkını yok etmek amaçlı saldırıları etkili olmuştur.

Türklerin yaşadığı Yunanistan destekli pek çok Rum saldırısı ve katliamı sonrasında 15 Temmuz 1974 tarihinde Yunan Subayları ile birlikte Nikos Sampson adada, Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak amacıyla bir darbe gerçekleştirmiştir. Bu darbe sonucu Makarios Kıbrıs'tan kaçmış, Kıbrıs Yunan ordusu tarafından işgal edilmiştir. Türkiye, Londra ve Zürih anlaşmalarının tanıdığı "garantörlük" yetkisini kullanarak, adadaki Türklere ve Rumlara huzuru, barışı getirmek üzere 20 Temmuz 1974 tarihinde Barış Harekâtını gerçekleştirilerek Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması önlenmiştir. Artık adanın kuzeyinde, Türklerin güven ve huzur içinde yaşayacakları topraklarında Kıbrıs Türk Federe Devleti (KTFD) 13 Şubat 1975 tarihinde kurulmuştur. 2 Ağustos 1975 tarihinde yapılan Nüfus Mübadelesi Anlaşması ile Güney Kıbrıs'taki Türkler ile Kuzey Kıbrıs'taki Rumların gönüllü olarak yer değişimi 8-10 Eylül 1975 tarihlerinde sağlanmıştır.

Enosis hedeflerini gerçekleştiremeyen Rumlar ve Yunanistan BM'den KTFD'ni ortadan kaldırmayı öngören 13 Mayıs 1983 tarihli kararı çıkartmayı başarsalar da Kıbrıs Türk halkı, 20 Mayıs 1983 tarihinde Devlet Başkanı Rauf Denктаş'a bir muhtıra vererek bağımsızlıklarının ilan edilmesini istedi. Kıbrıs Rumları ve Yunanlılarla yapılacak görüşmelerden bir sonuç alınamayacağını gören Kıbrıs Türk Federe Devleti Meclisi de 15 Kasım 1983 tarihinde oybirliğiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etti. "Bağımsız-

lık bildirisi" Rauf Denктаş tarafından okundu. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi "Siyasi statülerini serbestçe belirleyebildikleri ve ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeleri özgürce takip ettikleri takdirde bütün halklar self-determinasyon hakkına sahiptir" şeklindeki kendi yasalarına ters düşecek olsa da 17 Kasım 1983 tarihinde "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanının gereksiz olduğu ve Türk tarafının bu karardan vazgeçmesi sonucuna varmıştır.

Rumların ve Yunanistan'ın girişimleriyle gerçekleşen BM Güvenlik Konseyi'nin bu taraflı kararı, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından kabul edilmedi.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, KKTC'ni resmen tanıdı. Ambargolara ve dünyada yalnız bırakılmışlığına rağmen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti var oldu.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, "milli dava" olarak gördüğü Kıbrıs sorununu uzun yıllar uluslararası izolasyon ve ekonomik ambargo altında bırakılmışlığına karşılık Kıbrıs Türklerine kendi devletlerini kurmalarında, kurulan devletin güçlendirilmesinde ve geliştirilmesinde her türlü desteği vermiştir.

FOUNDATION OF TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS

In the collapse of the Republic of Cyprus, which was established in 1960, in a short period of three years, the attacks of Greek Cypriots on the basis of their dreams of "Megali Idea" (Big Idea) with the desire of Enosis, aimed to destroy the Turkish people on the island were effective.

After many Greek attacks and massacre on the Turks of the island, Nikos Sampson carried out a coup on the island on July 15, 1974, together with Greek officers, in order to connect Cyprus to Greece. As a result of this coup, Makarios fled from Cyprus and Cyprus was occupied by the Greek army. Turkey, using her responsibility to London and Zurich agreements as a "guarantor" state, started the Peace Operation on July 20, 1974 to bring peace on the island, and thus she prevented connection of Cyprus to Greece. The Turkish Federated State of Cyprus (KTFD) was established on 13 February 1975 in the northern part of the island, where the Turks shall live in peace and security. With the Population Exchange Agreement signed on 2 August 1975, voluntary displacement of Turks in Southern Cyprus and Greeks in the Northern Cyprus was ensured on 8-10 September 1975.

Although the Greek Cypriots and Greece who failed to achieve their Enosis targets succeeded in issuing a UN resolution on May 13, 1983, which foresees the abolition of the KTFD, the Turkish Cypriots gave a memorandum to President Rauf Denktaş on 20 May 1983 and requested their declaration of independence. The Turkish Federated State Assembly of Cyprus, which saw that the negotiations with Greek Cypriots and Greeks could not be

concluded, unanimously declared the Turkish Republic of Northern Cyprus on 15 November 1983. "The declaration of independence" was read by Rauf Denktaş.

Although the United Nations Security Council would contradict their own laws, stating "All peoples have the right to self-determination if they can freely determine their political status and freely follow economic, social and cultural developments", it is decided that declaration of independence for Turkish Republic of Northern Cyprus is unnecessary and that Turkish side should renounce their declaration.

This biased decision of the UN Security Council which was backed by the initiatives of the Greeks and Greek Cypriots was not accepted by Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus. The TRNC is recognized officially by the Government of the Republic of Turkey. Despite the embargoes and being left alone in the world, the Turkish Republic of Northern Cyprus exists.

Since Cyprus problem is seen as a "national cause", Republic of Turkey has given all kinds of support to Turkish Cypriots to establish their own state, to strengthen and develop her, despite many years of international isolation and economic embargo she has faced.

BÜNYAMİN BALAMİR

NURAN SAY

SELDA PEHLİVANLI

152

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Ölümsüz Şehitleri, 2019, Kağıt üzerine karakalem ve soft pastel, 100 cmx120 cm
Immortal Martyrs Of Turkish Republic Of Northern Cyprus, 2019, Charcoal drawing and Soft pastel, 100 cmx120 cm

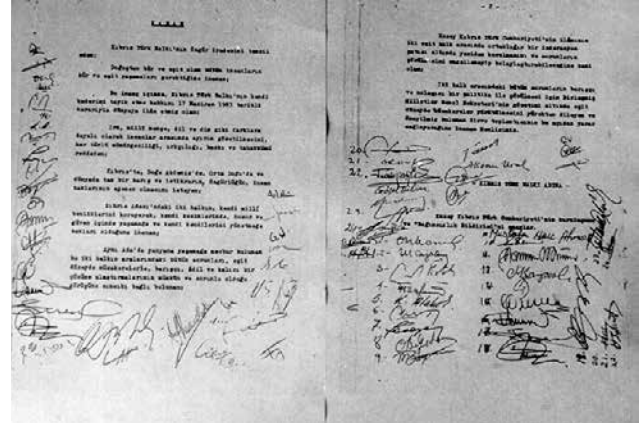
MEHMET ÖZKARTAL

KKTC' NİN KURULUŞ BİLDİRGESİ

15 Kasım 1983'de Federe Meclis'in oybirliği ile aldığı bir kararla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilan edildi. 40 Milletvekili ve Meclis dışından atanan bir Bakanın önerisiyle alınan ve Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf R. DENKTAŞ tarafından okunan Meclis kararında şu ifadeler yer alıyordu:

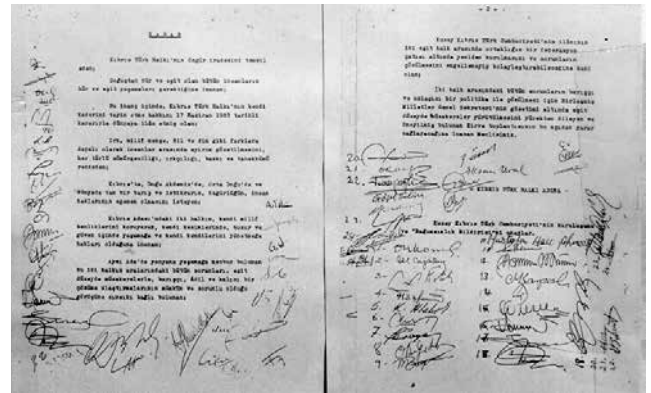
"Kıbrıs Türk halkının özgür iradesini temsil eden, doğuştan hür ve eşit olan bütün insanların hür ve eşit yaşamalarına inanan, bu inanç içinde, Kıbrıs Türk Halkının kendi kaderini tayin etme hakkını 17 Haziran 1983 tarihli kararıyla dünyaya ilan etmiş olan, ırk, millî menşee, dil ve din gibi farklara dayalı olarak insanlar arasında ayırım gözetilmesini, her türlü sömürgeciliği, ırkçılığı, baskı ve tahakkümü reddeden, Kıbrıs'ta, Doğu Akdeniz'de, OrtaDoğu'da ve dünyada tam bir barış ve istikrarın, huzur ve güven içinde yaşama ve kendi kendilerini yönetmeye hakları olduğuna inanan, aynı adada yan yana yaşamaya mecbur bulunan bu iki halkın aralarındaki bütün sorunları, eşit düzeyde müzakerelerle, barışçı, adil ve kalıcı bir çözüme ulaştırmanın mümkün ve zorunlu olduğu görüşüne sınırsız bağlı bulunan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanının iki eşit halk arasında ortaklığının bir federasyon çatısı altında yeniden kurulmasını ve sorunların çözülmesini engellemeyip, kolaylaştırabileceğine kani olan, iki halk arasındaki bütün sorunların barışçı ve uzlaşmacı bir politika ile çözümlenebileceğine inanan ve bu amaçla müzakereler yürütülmesini yürekten dileyen ve önerilmiş bulunan zirve toplantısının bu açıdan yarar sağlayacağına inanan Meclisimiz, Kıbrıs Türk Halkı adına, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ve 'bağımsızlık bildirisini' onaylar".

DECLARATION OF ESTABLISHMENT OF THE TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS (TRNC)

On 15 November 1983, the Turkish Republic of Northern Cyprus was proclaimed by the unanimous decision of the Federated Assembly. The Assembly's resolution, read by the Founding President Rauf R. DENKTAŞ, was taken at the suggestion of 40 deputies and a minister appointed from outside the Assembly:

Our Parliament that represents the free will of the Turkish Cypriot people, that believes in the free and equal living of all people who are free and equal in nature, and that declared, in this belief, the Turkish Cypriot people's right to self-determination to the world, that refuses all kinds of discrimination based on race, national origin, language, religion, nationality and renounces all forms of colonialism, racism, oppression and domination, that believes in the right to live in complete peace, stability and security and to have the right to govern themselves in Cyprus, the Eastern Mediterranean, the Middle East and the world, that is firmly bound by the view that it is possible and necessary to reach a peaceful, fair and lasting solution through equal negotiations for all the problems of two peoples who have to live together on the same island, that believes the declaration of the Turkish Republic of Northern Cyprus will not prevent but facilitate the reconstruction of the partnership between the two equal peoples under the umbrella of a federation, that believes all the problems between two peoples can be solved with a peaceful and reconciliatory policy, and that hopes wholeheartedly to lead negotiations for this purpose, and that trusts the summit proposed will be useful in this respect, approves the establishment of the Turkish Republic of Northern Cyprus and the 'declaration of independence' on behalf of the Turkish Cypriot people"

155

KKTC CUMHURBAŞKANI RAUF R. DENKTAŞ'IN 20 TEMMUZ 1977 TARİHLİ KONUŞMASINDAN

FROM THE SPEECH OF TRNC PRESIDENT RAUF R. DENKTAŞ, DATED 20 JULY 1977

156

"Mutlu Barış Harekâtı'ndan sonra oluşan bu güzel eserde beşikteki çocuklarla, en yaşlımıza kadar herkesin gözyaşı, ahı, acısı, emeği, teri, kanı ve canı vardır. Atlılar'daki 17 günlük şehidi, Taşkent'te, Baf'ta Rum kurşunu ile yok edilen kardeşleri, kirlenilen genç gelinleri, esir kamplarında kan ağlayan insanları Unutma!..

Unutma ki, geçmişin acılarını yeniden tatmayasın; Unutma ki, geçmişi bilmeyenlerin veya bilmez görünenlerin, önerilerine kanmayasın!..

Unutma!

Sana yapılanları hatırla ve seni on bir yıl ayakta tutan ana vatanın yardımlarını, en sonunda, Anadolu'dan coşkulu bir sel gibi akarak gelen kardeşlerinin bu topraklara oluklar hâlinde akan kanlarını, 20 Temmuzları unutma!..

... Ne mutlu 20 Temmuz 1974'te yaşamış olanlara; ne mutlu 20 Temmuz 1974'leri yaşatmak için şehadet mertebesine erişmiş olanlara!

ATA 'mızın sesiyle "Ne mutlu Türk'üm diyene"!..

"In this beautiful work emerged after the Merry Peace Operation there are tears, groan, pain, labor, sweat, blood, and life of every one of us, from the baby in cradle to the eldest.

Remember the 17-day-old martyr of Atlılar, the brothers who were destroyed by the Greek bullet in Tashkent and Paphos, the bedraggled young brides, the tortured soldiers in prison camps.

Do not forget!

Remember them well so that you do not taste the pain of the past again;

Remember them well so that you are not fooled by the suggestions of the ones who are or who seem unaware of the past...

Do not forget!

Remember what has been done to you and the help of the motherland, which has kept you alive for eleven years, remember these brothers who came from Anatolia like a stream running vigorously, and whose blood is spilled and flowed on these streets, remember July 20!

Blessed are those who lived on 20 July 1974; and blessed are those who reached martyrdom to make their people live on 20 July 1974! With the voice of ATATURK, "How happy is the one who says I am a Turk!"

İSA ELİRİ

157

Unutma Unutturma. Ne Mutlu Türküm Diyene, 2019, Karışık Teknik, 90x140 cm
Don't forget. How happy is the one who says I am a Turk, 2019, mixed technique, 90x140 cm

KKTC' NİN KURULUŞ BİLDİRGESİ

15 Kasım 1983'de Federe Meclis'in oybirliği ile aldığı bir kararla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilan edildi. 40 Milletvekili ve Meclis dışından atanan bir Bakanın önerisiyle alınan ve Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf R. DENKTAŞ tarafından okunan Meclis kararında şu ifadeler yer alıyordu:

158

"Kıbrıs Türk halkının özgür iradesini temsil eden, doğuştan hür ve eşit olan bütün insanların hür ve eşit yaşamalarına inanan, bu inanç içinde, Kıbrıs Türk Halkının kendi kaderini tayin etme hakkını 17 Haziran 1983 tarihli kararıyla dünyaya ilan etmiş olan, ırk, milli menşee, dil ve din gibi farklılıklara dayalı olarak insanlar arasında ayırım gözetilmesini, her türlü sömürgecilik, ırkçılık, baskı ve tahakkümü reddeden, Kıbrıs'ta, Doğu Akdeniz'de, OrtaDoğu'da ve dünyada tam bir barış ve istikrarın, huzur ve güven içinde yaşama ve kendi kendilerini yönetmeye hakları olduğuna inanan, aynı adada yan yana yaşamaya mecbur bulunan bu iki halkın aralarındaki bütün sorunları, eşit düzeyde müzakerelerle, barışçı, adil ve kalıcı bir çözüme ulaştırmanın mümkün ve zorunlu olduğu görüşüne sınıksız bağlı bulunan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanının iki eşit halk arasında ortaklığının bir federasyon çatısı altında yeniden kurulmasını ve sorunların çözümlenmesini engellemeyip, kolaylaştırabileceğine kani olan, iki halk arasındaki bütün sorunların barışçı ve uzlaşmacı bir politika ile çözümlenebileceğine inanan ve bu amaçla müzakereler yürütülmesini yürekten dileyen ve önerilmiş bulunan zirve toplantısının bu açıdan yarar sağlayacağına inanan Meclisimiz, Kıbrıs Türk Halkı adına, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ve 'bağımsızlık bildirisini' onaylar".

DECLARATION OF ESTABLISHMENT OF THE TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS (TRNC)

On 15 November 1983, the Turkish Republic of Northern Cyprus was proclaimed by the unanimous decision of the Federated Assembly. The Assembly's resolution, read by the Founding President Rauf R. DENKTAŞ, was taken at the suggestion of 40 deputies and a minister appointed from outside the Assembly:

Our Parliament that represents the free will of the Turkish Cypriot people, that believes in the free and equal living of all people who are free and equal in nature, and that declared, in this belief, the Turkish Cypriot people's right to self-determination to the world, that refuses all kinds of discrimination based on race, national origin, language, religion, nationality and renounces all forms of colonialism, racism, oppression and domination, that believes in the right to live in complete peace, stability and security and to have the right to govern themselves in Cyprus, the Eastern Mediterranean, the Middle East and the world, that is firmly bound by the view that it is possible and necessary to reach a peaceful, fair and lasting solution through equal negotiations for all the problems of two peoples who have to live together on the same island, that believes the declaration of the Turkish Republic of Northern Cyprus will not prevent but facilitate the reconstruction of the partnership between the two equal peoples under the umbrella of a federation, that believes all the problems between two peoples can be solved with a peaceful and reconciliatory policy, and that hopes wholeheartedly to lead negotiations for this purpose, and that trusts the summit proposed will be useful in this respect, approves the establishment of the Turkish Republic of Northern Cyprus and the 'declaration of independence' on behalf of the Turkish Cypriot people"

BENİM İKİ BAYRAĞIM VAR

Benim iki bayrağım var
Biri ana birisi kız
Benim iki bayrağım var
İkisinin de bağrında
Namusumdur ayyla yıldız.

160 Biri Anamur'da gurup
Biri Girne'de şafaktır
Benim iki bayrağım var
Biri yurdumun tapusu
Biri kan bedelim haktır.

Biri damarlarımda kan
Birisi alnımda aktır
Benim iki bayrağım var
Birisi gönül yarası
Biri tükenmeyen aşktır.

Biri dudaklarda dua
Biri gözlerde âmindir
Benim iki bayrağım var
Biri güneş kadar sıcak
Biri ay gibi serindir.

Biri yüreklerde sabır
Biri yaştır kirpiklerde
Benim iki bayrağım var
Gölgesi üstüme düşer
Pırıl pırıldır göklerde.

1986

Mustafa Kayabek

I HAVE TWO FLAGS

*I have two flags
Like mother and daughter
I have two flags
In the bosom of both
Is my honor moon and star.*

*One is dusk in Anamur
The other is dawn in Girne
I have two flags
One is the deed of my country
The other is my blood-price right.*

*One is blood in my veins
The other is honor of my heart
I have two flags
One is heartache
The other is never ending love.*

*One is prayer on my lips
The other is amen on my eyes
I have two flags
One is as hot as the sun
The other is as cool as the moon.*

*One is patience in the heart
The other is tear on the eyelashes
I have two flags
Its shadow falls on me
Shimmering in the skies.*

1986

Mustafa Kayabek

ADEM ÖCAL

161

TURKISH CYPRIOT STRUGGLE FOR EXISTENCE